د کتاب ځانګړنې:

❖ کتاب نوم	::	**د ډیوې رڼا ته** (شاعري)
❖ ویناوال	::	محمد نادر دانش
❖ اړیکې	::	۰۷۰۷۸۰۹۵۰۱
❖ برېښنالیک	::	nadir.danish@gmail.com
❖ خپرندوی	::	**یار خپرندویه ټولنه**
❖		**ننګرهار_ افغانستان**
❖		**۰۷۷۳۹۳۴۴۵۹**
❖		**yar_pub@yahoo.com**
❖ کمپوز	::	ویناوال
❖ پښتۍ او ډېزاین	::	رحمن الله بهیر
❖ چاپشمېر	::	۱۰۰۰(یو زر)
❖ چاپ وار	::	لومړی
❖ چاپ کال	::	۱۳۹۱المریز
❖ خپرنیز لړ	::	۴(څلور)

ترلاسه کولو ځای: یار کتابپلورنځی، اسحاقزی مارکیټ
لاندېنی پوړ جلال اباد ۰۷۷۵۳۴۷۰۳

چاپ حقوق يې له خپرندويې ټولنې سره خوندي دي.

Ketabton.com

ڼا ته

لومړۍ شعري ټولګه

محمد نادر دانش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

ډالۍ

هغو ته؛ چې تر پښو لاندې يې جنت دی.

هغو ته؛ چې زه يې د انساني ژوند په اصولو وپوهولم.

خپلې خوږې مور او د قدر وړ پلار ته مې!!

دانش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرندویې ټولنې یادښت

د پښتو کتابونو د چاپ او خپرېدا لپاره ګڼ شمېر خپرندویه ټولنې شتون لري او هره میاشت په لسګونو کتابونه چاپ او خپرېږي؛ خو په دې ګڼ شمېر کتابونو کې بیا هم د شاعرۍ کتابونه خپل د پاموړ ځای نه لري. لاملونه به نور هم لري؛ خو یو لامل یې د خپرندویو ټولنو لپاره د خرڅلاو مسئله هم کېدای شي، چې اوسمهال پر هر ډول شعري ټولګې باندې څوک پیسې نه ورکوي.

خو زموږ په ځوانو شاعرانو کې ځینې شاعران داسې دي چې که د خپل زړه د درد خبره هم کوي؛ نو په نوي انداز یې کوي او داسې یې کوي چې خپل لوستونکي ته په کې یو پیغام ورکړي. د دې ډول شاعرانو شعرونه ډېر مینه وال لري او خلک یې د کتاب په بڼه د چاپېدلو نه پښېمانه کېږي. په دې ځوانو او نوښتګرو شاعرانو کې یو یاد نوم هم محمد نادر دانش دی. ښاغلی دانش له ډېر پخوا راهیسې په دمه دمه شاعري کوي؛ خو ښه یې کوي.

یار خپرندویه ټولنه د ښاغلي دانش لومړۍ شعري ټولګه (د ډېوې رڼا ته) په دې یار خپروي چې په لوی ننګرهار کې یې پر شاعرۍ خوره مرموزه خاموشي ماته کړې اوسي. یار خپرندویه ټولنې تر دې دمخه هم یو شمېر کتابونه خپاره کړي دي او ژمنه ده چې له خپل توان سره سم به د خپلو درنو لیکوالو او شاعرانو غوره کتابونه تاسې ته وړاندې کوي. راځئ چې اوس د ښاغلي دانش (د ډېوې رڼا ته) کېنو.

درنښت

یار خپرندویه ټولنه_جلالکوټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شیبې د ډیوې له یوه اور اور کې سره

نومیالی عارف شاعر ارواښاد طاهر ((کلاچوی)) وایي:

د ډیوې په اور کې حسن وي طاهره!
ګنې هسې اور نه تښتي پروانه هم

خبره د ښکلا او د حساس طبیعت ده او دا یوائې د شاعر په برخه رسېدلې ده. ستر عالم مولنا ابوالکلام ازاد رح وایي، چې د انسان تصور له قهریه صفاتو څکه پیل شویدی چې د کایناتو فطرت د تعمیر او تخریب په پرده پټ دی. د ودانۍ د ښکلا لیدلو له پاره د پوهې او بصیرت یو لرې لیدونکی نظر مطلوب دی؛ خو څرنګه چې بشري فکر لا ماشوم دی، نو سترګو یې تر اوسه دغسې ځواک نه دی پیدا کړی. په دنیا کې د هر شي غونډې د هر فعل څرنګوالی خپل طرز او مزاج لري، وداني (تعمیر) یو داسې حالت دی چې تګلاره یې سر تاسري سکون او چوپتیا ده، خو تخریب داسې پېښه ده، چې یون یې یو بشپړ ښورښ، وېره او وراني ده. د تعمیر ایجاد نظم، جمع و ترتیب دی، خو د تخریب سلب، ګډوډي او اختلال وي.

د یوې مانې د جوړېدا پر وخت کوم شور نه محسوسیږي، خو غورځېدل یې د یوې چاودنې او انفجار په ډول وي، د دې حالت فطري پایله دا وي، چې حیواني طبعیت له سلبي کړنو سمدستي اغېزمن کیږي، خو ښکلا یو ځل په مشاهده کې نه راځي او وخت غواړي. دا خو د ښکلا فلسفې ته ورته شاعرانه خبره وه، خو صوفیان بیا تر دې وړاندې تللي، هغوی دغه بلوغ هغه وخت بشپړ ګڼي چې د ملک افراد ملکوت او د ملکوت هغه جبروت ته ورسي.

په هر صورت موخه مو دا وه چې ښکلا پېژندنه یوه زړه چاودون ته اړتیا لري او شعر چې له ښکلا جوړ دی، یو ځل خپل ادراک ته راوستل او پرې سمدستي پرېکړه کول به له فن او هنر سره جفا وي.

ښاغلی دانش د ځوانو شاعرانو تر منځه هغه ویناوال دی چې د ښکلا له ډیوې یې ډېر طوافونه کړي او بیا یې چې خپلې مشاهدې ته راوستې، نو یو ښکلی او له روایت سره سم اظهار یې ورکړیدی.

له روایت نه مطلب هغه پښتني تهذیب دی، چې د اسلام له مقدس دین سره دومره ګډ شوی، چې اوس یې هر شیطان په بېلښت کې پاتې راغلی دی او که د فن خبره هم وي، خو خپل ارزښتونه له لاسه نه شي ورکولی:

لرې کړه جامونه ساقي زهر دې شي نه یې څښم
ما په محبت کې د ایمان لاره نیولې ده

ښکلا په مشاهده کې راوستل اسانه خبره او د هر چا د وس نه پوره نه ده. ماشومان هم پدې تکل وي، چې د لمر وړانګې راونیسي. زمونږ کلاسیک شاعر دغې ناممکن ((ممکن)) ته داسې نغوته کړې، چې:

د هلک په دود په لاس کې قمر نیسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ښاغلی دانش د ښکلا په تجلیَ نه بسیا کېږي، یو څه وړاندې ځي، عمق او تل ته ورښکته کېدل غواړي. ترکومه چې د شعر خبره ده، ورسېدلی ښکاري، خو دغې فاصلې ته لا ډېر تقرب د عرفان ښېپې او وزرونه غواړي:

تاسو به ملګرو له سپرلي نه دګل تمه کړئ
زه د ګل د شونډو د پرهار زړه پسې ګرځمه

یو کلتور او ثقافت هغه وخت مري، چې ژبه ومري؛ خو د ژبې مړینه سمدستي او یو ناڅاپه نه وي، په ژبه کې ملي ارزښتونه له منځه وړل د هر کولتوري یرغل ستراتیژیکه موخه وي؛ خو د ځوانانو شاعرانو تر منځ ښاغلی دانش لکه چې په شعوري ډول دې ازمېښت ته پام اړولی، که په شعر کې یې د مینې او جمال یادښت هم وي، خپل اسلامي او ملي انفرادیت نه فنا کوي، هغه چې «حیا» او «جنډه» څه ډول سندریزه کوي د اورېدلو دي:

نور که مې هېڅ هم پدې رنګ کلي کې ونه موندل
مینــه بـــه در ولېـــږم حیـا بـه درتـــه ولېـږم
کله چې راځې نو زما قبر ته جنـډه راوړه
ګرانې! د دانــش دا تمـنا بـــه درتـه ولېـږم

د جسماني ژوند عشق تش د تاثراتو هیجان وي، په حقیقي عشق کې تاثرات، حکمت او د حقیقت احساس یو ځای وي. د فکرو تصور په وړاندې مادي هستي یا زماني و مکاني وجود محدود او تنګ دی. محسوسات بیا د معقولاتو په وړاندې یو زندان دی. شاعر د لا متناهي جمال د یوې ډېرې محدودې برخې ادارک کولی شي. څرنګه

چې کاینات د تجلیاتو د ظهور محل دی؛ نو څه چې د ښاغلي دانش د مشاهدې په ګرفت کې راځي. هغه د ښکلا انځور ګڼلی شو:

ماتـه یاده شـوه د چا د بارخــو اوښکه
پـر ګـلپاڼـه دا شبنم لکه جانــان دی

د اسلامي ختیځ د شاعرۍ عرفاني اصطلاحاتو خو په لویدیځ کې د سمبولېزم په نامه ادبي ښوونځی رامنځته کړ او دا هماغه استعاره او تشبیه ده، چې الماني فیلسوف «هګل» یې د ختیزې شاعرۍ بوتان ګڼي؛ خو چې شعر له دې پرته نه ښایسته کېږي، نو ښاغلی دانش هم د انګور استعاره د شرابو له پاره راوړي او بیا چې یې ناروا بولي، نو په ورستوالي یې غندي، او پدې توګه یو ښکلی مذهبي او ملي روایت انځوروي:

د وطن عشقه نشې ته دې حیران یم
چې څو چنده له وراسته انګوره ښه ده

د دانش د همدې غزل یو بل بیت لوستونکي ته یو نومیال سلف اروا ښاد «خادم» یادوي:

قلم ښه دی کتاب ښه دی په لاسو کې
خو تر دې هم کله توره ښه ده

پر هېواد سر ورکول خو د هر پښتون مسلمان میراث دی، دانش هم د غزا لېوال دی، خو د حمزه رح بابا غوندې جنت له هم د پښتو سره ځي او پدې شرط چې شهادت مني، خو دا نه مني چې ګنې حوره د ده له محبوبې ښخه ښکلې ده او همدا یې انفرادیت او تشخص دی:

د هېواد مینه مې ورولي غزا ته
خوږه یاره تر تا کله حوره ښه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګران دانش په شعر کې به د ګوتې اېښودلو ځای هم وي، خو زه د حیواني دماغ غوندې ځان د سلبي صفاتو نه اغېزمن کوم او د ده په یو ښکلي شعر درنه ځان ژغورم:

هغه سپوږمۍ ده چې تر ما راځي نو شپه سبا وي
زه لکـه لمر، فرصت د یو بل د لیــــدو نه لــــرو

په شاعرانه ولولو
ناګار
پوهنتون مېنه
۲۳/۸/۱۳۹۰

زړه مې زخمي دی دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

شعر د هغو غږونو د اهنګن تناسب ټولګه ده چې له امتزاجه یې موسیقي رامنځته کېږي. د شعر ژبه پر هغو غږونو روږدې ده چې له تکرار او تناسب نه یې موسیقي رامنځته کېږي دغه موسیقي وال غږونه پر خپلې خوږلنۍ د زړه له حرکت سره جوخت په سر او تال او لی کې له خولې داسې راوځي چې د اورېدونکي غوږونه خپلو اورېدو ته هڅوي او پر زړه یې سمدستي اغېز ښندي. دغه اغېز د زړه رګونه په ترنګولو راولي. د انسان په وجود کې یو پټ شور او حرکت راولي. دا شور او حرکت د ذهن پردو ته ځان رسوي. ذهن غښتلی کېږي او فکري کچه لا وده مومي. نو د شاعرانو خبرې بې اغېزې نه وي، بدرنګې نه وي او بې مانا نه وي. د زړه له حرکت سره سم داسې له خولې راوځي چې د بل زړه رګونه په خپلې ښکلا او اهنګینو غږونو په ترنګولو راولي. هغه انګوال غږونه چې اوډون او بڼه یې یو داسې پټ شور او حرکت لېږدوي چې د زړه د رګونو په ترنګولو سره سره د ذهن پر پرده سیوری پرېباسي، دغه شاعري د ملت د وېښولو او لوري ورکولو په برخه کې تر بلې هرې لارې او ځواکه د ټولنې د غښتلتیا او پرمختګ لپاره اغېزمنه تمامېږي. پایله داسې اخلو چې شعر د کلاسیکوالي پر بنسټ د خوند او ژوند نوم دی. د خبرو هنر دی. د ده خواږه ارمان ارزښت لکه په ایرو کې ورک سره زر دي چې شعلې یې ځان ځلوي.

د شعر په نوم ډېرې داسې منظومې ټولګې خپرې شوې دي چې زموږ کره کتونکي یې دغه مطلق حکم ته اړ کړي چې: شعر زیات شوی، تثر ته باید پام وشي. دوی هره منظومه وینا شعر ګڼلې؛ خو هره منظومه وینا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر نه ده او نه د شعر غېږ یا چوکاټ یوازې نظم ګڼلی شو. شاعري د نظم او نثر په دواړو غېږو کې ډېره تته برېښي. موږ د اوسني نظم او نثر په غېږ کې دګوتو په شمېر داسې ټولګې پیدا کولای شو چې هغه د شعر په ګاڼه ښکلې وي یا شعري تومنه ولري. شعر د چا نسخه او فرمایش نه مني. ځان ته په خپله یو چوکاټ پیدا کوي.

زموږ په پښتو اوسنۍ شاعرۍ کې ایله ساه پیدا شوې. موږ باید د شاعر ذهن محدود نه کړو. پرې یږدو چې شاعرانه وینا راواوروي. د ارواښاد استاد عبدالرحیم الهام په وینا شاعر اېلتې نه وایي. شاعر خوشال وي، شاعر حمید وي، شاعر حافظ وي ... د شاعر ذهن پراخ او د الفاظو جادو ګر وي. وینا یې په خپله داسې ښکلې او اغېزمنه وي چې زړونو ته په خپله لار باسي. اوسمهال موږ د پښتو شاعرۍ په غېږ کې داسې ځوان استعدادونه وینو چې د هغوی وینا په خپلې شاعرانه تومنې او اغېز پر زړونو حکومت کوي. د دوی ګانده له هیلو ډکه برېښي. د دوی ذهن او زړه باید وهڅول شي چې خپله وینا د فکر و خیال په خوږو کې راونغاړي او له بدرنګو او ناموزونو غېږونو ډډه وکړي. داسې څه ووایي او پر داسې ژبه یې ووایي چې د ژوند پر پاڼه خپله ښه وځلوي او پر خپلو خوږو یې د انسان تخیلي او فکري ځواک راوپاروي او پیاوړی یې کړي.

زموږ په ځوان شعري بهیر کې یو هم د دې ټولګې ویناوال دانش دی. د دانش په وینا کې داسې شاعرانه خبرې اورو چې هغه د تخیل په پاروونه او فکر په ځواکمنېدو کې ونډه اخیستی شي. د ده دغه شاعرانه خبرې او شاعرانه الفاظ داسې ذهني او عیني انځورونه وړاندې کوي چې هغه نور زموږ د ټولنې دودیز خوي ګرځېدلی دی. زموږ غوږونه او سترګې ورسره لا له وړاندې بلدې دي. خو د ده کمال دا دی چې ده په بېل رنګ او خوند کې وړاندې کړي دي. زموږ تراژیدي او زموږ د ژوند حالت هغه څهٔ دي

سریزې

چې ولس ورسره بلد دي او نور یې پر وړاندې یو ډول معافیت اخیستی دی. وینې، اوښکې، جنګ جګړې، ظلم، تشدد، فساد او ... هغه وییونه او کلمې دي چې زموږ په شاعرانه او تته منظومه وینا کې خپل ځان ځلوي. د ټولنې ناخوالې او دغه تراژیدیک حالت هغه ناظم او ناثر چې تخیلي ځواک ونه لري، هغه یې داسې وړاندې کوي چې وینا یې اغېز نه لري.

شاعر همدغه حالت پر داسې الفاظو انځوروي چې هغه پر اورېدونکي اغېز ښندي او په بار بار یې لولي. زموږ مذهبي کسان او په تېره هغوی چې لا مذهبي او دیني خبرې په منظومه ژبه وړاندې کوي، ځان ورته داسې برېښي چې د پند او نصیحت خبرې یوازې دوی کوي او دا نور خوشې .... وایي. زموږ شاعران همدغه موضوعات چې ټولنه ورسره ښکېله ده، بیا تش د شعار یا موزونو خبرو په توګه نه وړاندې کوي، بلکې همدغه موضوعات د شعر په ژبه انځوروي. یوه بېلګه یې د دانش لاندې بیت څرګندوي چې په نظم کې یې شاعري کړې ده.

دا خلک پر قبرونو شمعې ولې بلوي؟
ملګرو خیر رسېږي هلته چا ته د ډېوې

شاعران د موضوع د فقر پر رنځ نه اخته کېږي؛ خو که د خولې غږونه یې له اهنګوال تناسب او امتزاجه بې برخې شول؛ نو د ده وینا به هم لکه تشې موزونې خبرې شي او مخامخ لوری به بایلي. دوی همدغه یوه موضوع، همدغه په ټولنه کې نورې دودیزې خبرې رااخلي او د بېلابېلو ښو په ورکولو سره ځانته مخامخ لوری پیدا کوي. د دانش وینا که د سکالو یا موضوع په لحاظ نوې نه ده؛ خو په داسې ژبه او الفاظو یې وړاندې کړې چې رنګ یې نوی دی. بل کمال یې دا دی چې پر مصنوعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صنعتونو یې ژبه نه ده روږدې کړې او نه یې پرې انځورونه وړاندې کړې دي. دلته یې بېلګې وړاندې کوو:

نه خو ماشوم یم او نه عقل دومره خام دی زما
هرې ورې ورې خبرې ته دې پام دی زما
ژونده دا ته به هم پر ما باندې حساب یې یو وخت
چې نه معلوم در کې سهر او نه ماښام دی زما

★★★

که یو څو تنه بدرنګ له کلي وځي
زه باور لرم چې جنګ له کلي وځي
که همداسې ځان ځاني او تالان ګډ وي
جنازې به شنګ په شنګ له کلي وځي

★★★

ذکر د رب د زړه له تله کړو تر خدایه رسي
شېخه! په ګوتو کې عادت موږ د تسبو نه لرو.

★★★

سیتار راواخلئ، منګی واخلئ، ترینه ترنګ پورته کړئ
له دغه کلي جنازه نوره د جنګ پورته کړئ

★★★

ورځم له هغه ځایه مې سپوږمۍ ته لاس رسېږي
دا لارې جوړې شوي دي پر غره د څه لپاره؟

★★★

د یار له لاسه تمام عمر مجازات به یې
ته دې بې درده نه شې زړه همداسې مات به یې
خیر دی دونیا دې ستا اسباب د برائت نه مني

ته رسېدلی خپل ضمیر ته په اثبات به یې

چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پر هر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګیله ډېره ډېره راغله

★★★

کله دې سره راته تار تار کړې کله سپین څېرې کړې
نور دې ګنډی نشم ګرېوانه ډېر دې ستړی کړمه

★★★

جانانه! تا نه شکایت تر اوسه
لکه رنځور زما په سترګو کې دی
زړه مې زخمي دی، دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

★★★

له جنګه ستړي یوو په جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

★★★

د خپل وجود قد و قامت سره روان نه شومه
زه د حالاتو نزاکت سره روان نه شومه
دا چې تېندک خورمه په لار او تاته نه رسېږم
ستا په طرف استقامت سره روان نه شومه

خو کله صنعتونه کاروي؛ نو هغه هم نوي دي. د ده کمال دا دی چې دی په تشبیه کې د وجه شبه نوښت ته پام کوي. ځکه د تشبیه په صنعت کې ټوله ښکلا او زور په وجه مشبه، د استعارې په وجه جامع قرینه او د سمبولونو په برخه کې د شخص یا لیکوال د خپل ذهني سمبول په کارولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دی. د دانش له ژبې دغه یو څو صنعتونه وړاندې کوو، چې په خپل نوښت ځان راښیي:

موازې کرښې یــوو نقــطه د تقــاطع نــه لرو
زه او جـانــان یـو بل تــه لار د رسېدو نــه لرو

★★★

نــه شــور کوي نه کلی خبــروي نــه دومره ژاړي
ته ماغونــدې نــه اوښکې تویوي نه دومره ژاړي

★★★

پــه شهیــدانــو داسې ښکلې شوې زمــوږ هدیرې
بس لــکه یــو یــو چــې غمــی پــر ځمکه ولــګوم

★★★

د دانش د شاعرۍ خوږلني یوه په دې کې هم نغتښتې چې لفظونه یې داسې پر اهنګوال مزي پېیلي چې ژبه یې روانه او د غږونو له تناسب او تکراره یې ښکلې موسیقي رامنځته شوې. لکه په لاندې بیت کې د (ډېرو) تکرار، د (و)، (ړ)، (ډ)، (ي) غږونو تکرار د شعر موسیقي رامنځته کړې:

د ډېــرو پر مــزار بانــدې و خت بلــې کړې ډېوې
پــه ډېــرو مقبــرو بــانــدې خوره شوه لــوپټه

شعر د خبرو او کلمو د اوډون هنر دی. دغه خبرې او کلمې کله په داسې ښکلو ترکیبونو کې وړاندې کېږي چې پر معنوي ارزښت سربېره ښکلاییز ارزښت لري. په شعر کې حسي او ناحسي کلمې کله ناکله داسې ترکیبونه رامنځته کوي چې په شعر کې هغه ډېر د پام وړ دي او په تخیل پارونه کې ډېره ونډه اخلي. د دانش په شعر کې ځای نا ځای د حسي او ناحسي کلمو اوډون تخیلي ځواک څرګندوي او د لوستونکي

خیال راپاروي. لکه په لاندې بیت کې چې خندا او زړه یو بل ته غاړه باسي. خندا یوه ناحسي او زړه حسي ده. که څه هم حسي کلمې تر ناحسي د لیدونکي یا اورېدونکي تخیل او احساس ډېر راپاروي، خو دلته خندا د زړه حسي کلمې له رنګه رنګ اخستی، لوستونکی او اورېدونکی د خندا ارزښت ته د زړه په ارزښت قایلېږي، ځکه هغه خندا چې د زړه له تله وي، هغه خوږه او ښکلې وي. دلته د تشبیه نوښت په دې کې دی چې مشبه حسي او عقلي او مشبه به هم حسي او عقلي راغلې:

لکه غوټۍ چې شــي موسکۍ سپرلي ته غاړه ورکړي
داسې مې ستــا هــره خــندا زړګي ته غــاړه ورکړي

په دې ټولګه کې پر هنري ارزښتونو او ښکلا سربېره داسې انځورونه هم تر سترګو کېږي چې هغه پر سترګو د ځینو کمزوریو له امله خواږه نه برېښي او یا سترګو ته اوبه نه ورکوي. لامل یې دا دی چې دانش کله ناکله په لوی لاس کلمې په داسې مصنوعي رنګ رنګولې چې طبعي رنګ یې ورته خړ پړ کړی؛ خو مصنوعي رنګ یې کومه ځلا او ښکلا نه لري. ځینې غږونه یې په اهنګواله برخه کې یو له بله سره اړخ نه لګوي. یوه مسره یې په یوه اهنګ کې ده او بله یې بیا په بل. دغه د اهنګ ټکر د شعر ښکلا تته کړې، دلته ژبنی دروندوالی شته:

نور کــه مې هېڅ هم په دې رنګ کلي کې ونه موندل
مینــه بــه درولېـــږم، حــیا بــه درتــه ولېـــږم

★★★

ستا ستــرګې چــې شي پنــاه لــه سترګو مــې
ورکــه شـــي اشنــا رڼــا لــه ستـــرګــو مــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دانش شاعري مخ په پخېدو ده. کومې کمزورۍ چې د ده په شاعرانه وینا کې اوس مهال تر سترګو کېږي، دا ډېرې تتې دي. د دانش له شعره داسې ښکاري چې د ده پر ذهن د لنډیو سیوری هم غوړېدلی دی.
لنډۍ یې لوستي له لنډیو سره مینه لري، په تلوتلو کې دانش ته د خدای له درباره د ښه شاعرانه سفر غوښتنه کوم او خپلې خبرې د ده پر هغه بیت راټولوم چې د لنډۍ له رنګ یې یو څه رنګ اخیستی دی:

زړه مازیګر دی یاره بس دی ښېرې مه کړه ورته
که دانش مړ شي؛ نو جانان به درته څوک وایي؟

خدای دې نه کړي.
ازمون
۲۰۱۱/ ۱۲/ ۲۱
جلال کوټ

سفر به دیار احساس

اینجا اشک با شوق و احساس در هم آمیخته شده... اینجاه احساس می شود که قلب درتب و تاب در هوای غبار آلود سینه در تپش است.
اینجاه چقدر حسرت است که ساعت ها نا گفته های دلت را برای محبوبت با زبان احساس در روشنای شمع که شعله اش میلرزد، میخندد، میرقصد، و هم گریان است بیان کنی و هیچ مانع نباشد.
محمد نادردانش به عنوان شاعری پویا کلیات آشعار وی در وصف حال و بیان احساسات فردی و شخصی او دیده میشود. آشعار عارفانه، فرا گیری گرایش ها و اندیشه های درونی شاعر و سروده ها با موضوعات اجتماعی، ادبی، عاشقانه، و گاه رواشناختی است، گاه تاریخ گرا و گاه حماسی،گاه تغزلی و گاه ظنزآمیز و گاه ترکیبی، آشعار فهم ساده و زبان شعری دارد، دانش از زبان و قدرت شعر در ابراز عقایدش بهره می گیرد. و هم در عرصه زبان و بیان شاعرانه، به پختگی و درخشش فزون تر دست یافته است. دانش برخوردار از آگاهی پیشروی شعری و ترنّمی استوارتجربه شعری امروز توانسته میان واژه و آرمان، و میان هنر پل بزند، آشعار وی بیانگر احوال و افکار و نشانگر اندیشه و عاطفه وی است که در تمامیت مجموعه او جاري است، و سیمای روشن از شعر اش ارائه داده است، قدرت بیشتری در بیان دارد با لطافت و پختگی افکار از این مرحله گذاشته و خود را از بند احساسات فردی رها کرده به مسائلی پرداخته که جامعه به آن نیاز دارد در این

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرحله سعی نموده به واقعیت صورت شاعرانه بدهد، ،در قطعات دلنشین و زیبای خود به توصیف احساسات لطیف خود مهارت خاص بخرچ داده است. دانش از جمله شاعرانی است که مسائل اجتماعی را با زبر دستی خاصی به قالب شعرونظم ریخته است، تعبیرات و اصطلاحات او ساده و عامیانه است،گاهی شعر وی از شدت روانی به صورت یک مکالمه دلنشین و زیبا مجسم میشود، آشعار اش رابه صورت عام فهم در آورده در قطعات وی به خوبی صدای نفس کشیدن و فریاد زدن حس میشود یک شگفتی برای مخاطب می‌سازد که روح آن را درگیر خود می‌سازد، مثل صدای آبی در جویی بار که گاه باد می‌آید و این صدا را با خودش می‌برد و گاه نزدیک گوش ماست،از احساس جانب مقابل الهام گرفتن و یا هم نوشتن شعر از احساس مونث، به نظر میرسد زنده گی واقعی خود را محتاطانه تمثیل کرده.
به نظر می رسد، نظم ذیل با تجارب عاطفی شخصی شاعر سرو کار دارد، جنبه های عاطفی بر آشعار سنگینی میکند به طوری که به روایت ارتباط به ظاهر ناکام بین شاعر و معبود اختصاص یافته به طوری که از لابه لای این آشعار به جزیات این ماجرای عشقی پی برد که شاعر صادقانه آن را با مخاطب خود در میان گذاشته، و از درد فراق چنین می سراید:

ته د رنګونو رڼاګانو د ښار
زه د لوګو او د لمبو د کلي
نه زما زړه ستا څراغونه غواړي
نه ستا په زړه کې شته ارزو د کلي
پوهیږم تانه هیره شویده اوس
((اکو بکو سر سینکو)) د کلي

قطعه :دیگر، ترجمانی از حس عاطفه و اندیشه عشق و زندگی را تصویرمی‌کند چنین است، لذّت از مهتاب از امواج پر از لطف دریا از ریزش کفآلود و خروش یك آبشار زیبا . نگاه چنین موجودی به زیبای های طبیعت می نگرد، زبان شعری به بیان احساسات و سردون اشعار رومانتیک موضوع غیر معمول و تبو در جامع نیست.
به عنوان مثال:

که ته اور شې که لمبه درغاړې وځم
زه وېرېږم نه، راځه درغاړې وځم
تا ته نه درځي هېڅ چل د پخلاینې
هر ځل زه له تا سره درغاړې وځم
زما سترګو کې دې خپل تصویر لیدی شې
بختورې! ایېنه درغاړې وځم
زنده ګی نه مې زړه تور دی مرګه راشه
نن په خپله اراده درغاړې وځم
ساقي! تا نه چا لپاره غاړه اخلم
پیمانه په پیمانه درغاړې وځم
دانش چا سره دردونه خپل شریک کړم
بله نه لرم چاره درغاړې وځم

دانش در قطعات که نغمه شادي را از یاد برده و اینك بر باغ بی‌برگ و برش نوحه مي‌سراید پس عجیب نیست که شاعر به جان اندوهگینش چنین غمي بنشیند و بر بخت خویش و در راه ماندگي‌اش مرثیه ساز کندبا دل آزردگي مي‌گوید: همچنان ستمها و جنایتها، و باجها و تاراجها جاري است که خود را ناگزیر از تلخي و تلخ گویي مي‌بیند چرا که بالیده و پروردهٔ باغ ناکامي و تلخ کامي است؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغي كه خاكش را ـ چه بسيار ـ به خون فرزندانش كشيده‌اند؛ خاك سرزمينى كه درازناي تاريخش چه رنج‌ها كه نديده... چه دردها نكشيده:

له ماښامه تر سهاره، خلک تښتي
هم له کلي، هم له ښاره، خلک تښتي
خدايه بيا مو څه افت په وطن راغی
بيا له کوم يوه ښاماره خلک تښتي
چا ترې ټولې څانګې پرې کړې لغړ ښکاري
د بر کلي له چيناره خلک تښتي

شعري كه گاه با خواندنش تلخی ستم وآوارگی در هر رگمان جاری ميشود.
در اين شعر شاعر چنان غرق در تصورات شخصي خود شده. از قابليت تعميم پذيری غافل مانده است، و شعراش مانند جزيره ای در ميان تاريکی به مخاطب ميرسد، در اين موقع مخاطب هيچ راه ورود به شعر پيدا نمی کند و سرگردان راه باز گشت پيش ميگيرد، شعری که خصوصی بودن آن می توانست مخاطب را وارد فضای جديد بسازد, نگاه متفاوت و چند زبانی را در شعر خودش به کار برده است.

ژړل مې يو سړي نه ګيله ډېره راغله
بېګا مې له زړګي نه ګيله ډېره راغله
بل هر سړی په کاڼو ولي ماته په خندا شي
له دغه لېوني نه ګيله ډېره راغله
چې زه دې مخ ته ځير شم ، نو دا شرک شي چې را پريوځي
جانانه ستا پيکي نه ګيله ډېره راغله
چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پرهر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګيله ډېره راغله

ګيله له خپلو کيږي خو دې خپل زړه ته حيران يم
چې څنګه يې پردي نه ګيله ډېره راغله
زه ګل ته لاس نږدې کړمه، دا کلک راپورې نښلي
دانشه! له اغزي نه ګيله ډېره راغله

باید به عرض برسانم:

به اندازه فهم و برداشت خود در اين مورد اظهار نظر نمودم. قضاوت بشتر را ميگزاريم به شخصيت های مسلکی و صاحبنظران.

به اميد موفقيت های هر چی بشتر تان در تمام امور زنده گی، و چشم براه دست آورد های تان در آينده کامگار باشيد.

با عرض ادب
مژده منصور شهر کولن جرمنی
۰۹,۱۱,۲۰۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ګلابه راته ګران دی یو سړی

د شاعرۍ منشاء او خټه خامخا مینه او عشق وي، زه خو د شعر قوت او بې قوتي د شاعر د مینې په قوت او بې قوتۍ پورې تړم. سمه ده چې د استادانو له ویناوو سره سم به مراقبه، مطالعه او مشاهده د شاعر د شاعرۍ ملا ورتړي؛ خو زه وایم چې د هر ناروغ نالښت د هغه په ناروغتیا پورې اړه لري. د غاښ درد ډېر وي؛ خو د ګوتې زخم هومره نه خوږېږي، نالښت یې هم همداسې درواخلئ.

که موږ شاعري له درده راپورته شوی نالښت وګڼو؛ نو بیا د شعر له تخنیکي چوکاټونو وراخوا په شاعرۍ کې ښه او ناښه نه شته، څوک به څه ډول د ډېر درد، د ډېر نالښت ستاینه وکړي او د لږ درد، د لږ نالښت، نه.

خبره په درد کې ده، زما په سترګو کې ستا د زړه له درده راپیدا شوي نالښت سره ځکه اوښکې پیدا کېږي چې دا درد پر ما هم تېر شوی دی یا ترې همدا شېبه دردېږم، زه دې نو شاعرۍ ته ښه نوم ورکوم، د هغه بل د غوږ له درده راپورته شوی نالښت ما ځکه نشي اغېزمن کولای چې تر دې دمه مې دا ډول درد نه دی لیدلی؛ خو

خدای مه کړه چې زه دې د هغه پر درد و نالښت وخاندم او شاعرۍ ته دې یې (ناښه) نوم ورکړم، که ورکوم یې زیاتی ورسره کوم.

محمد نادر دانش مې له نادرو یارانو څخه یو دی، زه یې تل د دردونو نالښت ته اوښکې تویوم، هغه هم هر وخت زما له وی وی او چیغو سره خپلې اوښکې یو ځای کوي، ما ورته یو مهال لیکلي ول چې:

کټ مټ مات زما په شان دی یو سړی
تــر ګلابــه راتــه ګــران دی یو سړی

د هغه له زړه هم کوم ځای ماته دغسې یوه خبره راوتې وه، موږ دواړه پر یو بل ځکه ګران یوو چې زه د دانش په څېر مات یم او هغه زما په څېر، نو دواړه یو د بل شاعري یو د بل د زړونو له غږ سره سمه ګڼو.

ما د دانش شاعري ډېره لوستې؛ خو خپله دانش مې کم، د دانش کمې لوستنې هم دی پر ما داسې زده کړی دی لکه د لومړي ټولګي الف انار، ځکه دی هم د خپلې شاعرۍ په څېر روان، ساده او ښکاره دی، دی او د ده په پوستکي کې دننه لالهانده شاعر دانش یو ډول دي.

دانش په خپله شاعرۍ کې د جانان او دوران په دواړو غمونو غمېدلی، هغه به په دې دواړو غمونو کې څومره خوند لیدلی وي چې وایي:

مرغکۍ مــې د زړګي رنځــوره ښه ده
زنــده ګي تر یــو حـد مجبــوره ښه ده

که تاسې غواړئ له مینې او عاطفې څخه جوړ دغه دانش ښه وپېژنئ؛ نو د نور ټول کتاب تر څنګ یې د پورته بیت غزل د زړه له کومې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غور ولولئ، وبه وینئ چې دانش پر جانان ، قام، وطن، علم او ښکلا او رڼا باندې څومره مین دی، چېرته ولاړ دی او څه وایي؟

د دانش شاعري د هغه له قامت څخه ډېره دنګه ده، دانش لړه شاعري کړې ده؛ خو د خپل زړه غږ ته یې غوږ ایښی او بیا یې هماغه غږ ته د الفاظو جامې ورکړې دي. هغه په دې کار کې په چا پسې نه دی تللی، بلکې د خپل زړه په غږ پسې تللی دی.

تر ما پورې، زیاتره شاعران چې کله د ګېډې د دوزخ د ډکېدو غم پر سر واخلي؛ نو له شاعرۍ ورو ورو لرې کېږي؛ خو زموږ د دانش کمال دا دی چې په باد و باران، سفر او حضر کې شعر لیکلی شي او لیکي یې. زه مې خپل ورور او د هغه شاعرۍ ته د اوږد ژوند لپاره د لوی رب دربار ته لاسونه لپه کوم، هغه ته دې ډېر مبارک وي چې موږ او تاسو یې (د ډېوې رڼا) ته کېنولو.

درناوی
هجرت الله اختیار
جلالکوټ

غزلیــز مجمر

د سندریز ماښام او چاودلي زړه نه وروسته، د شعر او ادب مینه والو لوستونکو سره د ډیوې رڼا ته مخاطبېږم، د سلامونو او نېکو هیلو پر ځای ورته یوه خوږه او په ولسي لهجه ماموره ډالۍ وړاندې کوم چې د تخیُل له بڼه راټوله شوې داسې غنچه ده چې د شعر او ادب د هنر هر لوستونکی په کی د خپلې خوښې او طبعیت ګل موندلی شي؛ خو دا ځل خپلو درنو مینه والو ته په یو غزلیز مجمر کې د ډیوې رڼا ږدم، چې د یو ځوان او هڅاند شاعر دانش لیکنه ده.

دانش په خام عمر کې پاخه خیالونه رانغښتي، د خپل فکر او خیال غزونې یې ډېرې په مهارت د شعر نهایي پړاو او ټړاو ته رسولي او د شعر تعریف یې واقعیت ته تسلیم کړی، چې شعر هغه موزون کلام دی چې د خپل حقیقت او واقعیت په بنیاد په زړه او ذهن چک ولګوي او لوستونکی په صحنه کې واقع کړي، هغه که حماسې وي، که عشقي او یا هم د فلسفې او تصوف نړۍ وي.

دینـداري، تـقـوا، توخـه درسره واخله
ممکن نـه دي تلل جنـت ته بې اسبابه
دا نـړۍ بـوله پـه مثـل د سراب
تــنده نـه ماتېـږي هېڅ وخت له سرابه
پـه یــوه شېـبه پیـدا او هم پناه شي
د ژونـدون مانـا لـږ زده کړه لـه حبابه

شاعر لوستونکو ته د عالم کاینات د هر نعمت ذکر کړیدی او له ذکر سره سره یې د اخرت او په اخرت کې د نعمتونو او د هغه د حساب کتاب اشاره کړېده او په ژوند یې هېڅ باور نه دی پرېښی او واقعاً باور پرې په کار هم نه دی او ژوند یې صرف د حشر میدان دپاره د توخې وسیله ګرځولې خو په دغه لنډ ګنډ ژوند کې یې انساني عطایف او لطایف له نظره نه دي غورځولي او مینه یې د ژوند په ختّه کې په هنر اخکلې او د امید او درمان رنګ یې پرې ډېر په شوق شیندلی، د تصور مصور یې د خط و خال قلم له ذوقه ډک کارولی. چې د سینګار بېلګې یې تاسې ته مخې ته بېدم او د شعر او ادب مینه مو پرې ماتوم:

پرهر پرهر زړه مې ټکور غواړي
لېوني! ستا د شونډو اور غواړي
وصال دې یو رنګه لمبه لمبه کړم
فراق دې بل شان یاره زور غواړي

★★★

له مرګ سره اشنا کړمه ، له ژوند سره اشنا کړم
ستا سترګو زه د زړونو له پیوند سره اشنا کړم

★★★

دانش لار د یار په سترګو باندې ګوري
دا رڼا تر بله هره نوره ښه ده

★★★

عشقه! نالوستی یم ، ما ستا سیپارې نه دي لوستي
خطاء به کېږي اشنا ما سیپارې نه دي لوستي
پرېږده چې ولولم د سترګو د کتاب پاڼې دې
ډېره موده وشوه ما دا سیپارې نه دي لوستي

زما د کانې زړه نه کرکه کېږي
زه په سینه کې زړګی موم ساتم
جانان مې خوې د ماشومانو کوي
زه به تر څو زړه د ماشوم ساتم؟

★★★

ډېره مې **دانشه**! د لاسا کړه خو
مړه دې شي جذباتو کې دا نه راځي

خو شاعر په یو شعر کې په نازکه ژبه خنډینه ګیله له خولې ایستلې ده خو چې دا ګیله یې د کوم امید په طمع په زړه کې غولغُله او په اورینه حساسه کې له خولې وتې چې منفرد او جداګانه جذبات غواړي. د شعر مرکزي هسته په کوم مدار څرخوي که دا یې په ډاګه کړې وای؛ نو ښه به وای ځکه چې د خیال نا وکی خو یې په جذباتوکې واقع ده هغه په مرور حالت کې ده او که په نازنینه ادا کې په کومه صحنه کې چې دلاسا ضروري شي؛ نو هغه صحنه حتماً جذباتي شي، دلاسا او جذبات پر یوه وخت فضا منفي اثر ته وړي، خو دلته مثبت دی. شاعر خپله اعتراف کړی او لوستونکي یې په انحراف کې پرېښې دا هم د ډیوې رڼا ته سوری دی، شاید شاعر دغه سوري ته د جذباتو اظهار غوښتی وي خو بریالی شوی نه دی، ځکه یې بې درېغه ښېرا له خولې وتې چې مړه دې شي جذباتو کې دا نه راځي؛ خو ډېر زر یې خپله ګیله بېرته اخیستې او په وصال دومره باوري شوی دی، چې د زمانې د ناخوالو هېڅ پروا یې نه ده کړې او نامنونکي هجران ته یې په زغرده د مبارزې اخطار اعلان کړی.

هجره! که ستا ترخې شپې مو تر مرګې ورسی
نور به دې څومره پوروړې او باقي پاتې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې او محبت په لار کې يې اغزن هجران ډېر شاته پرېښی او په تادۍ تادۍ يې ځان د عشق منار ته رسولی او هلته يې د عشق په ګل ورين ثاني جنت کې خپل سکون موندلی او بې واکه يې نامرادې ښيرې له ياده ويستلي او خپل مقدس مرام ته يې رجوع کړې او په وفا يې ايمان څرګند کړی.

د اغـزيـو خـوا ته تم لکه جـانـان دی
پـه دې بـوټي کې ګل سم لکه جانـان دی
لاړم ورسېـدم عشـق کې انتـها ته
د جانـان غم راتــه هم لکه جانـان دی

شاعر که له خپل فشار سره سره د لوستونکو فشار په ګيله منو خاطرو په غميزو صحنو اعظمي درجې ته لوړ کړی، نو بېرته د صداقت او وفا په خوږو او د محبت په صحنو او د هغه پر اعتراف له تريخوالي ويستی او په ډېر مهارت يې په پرله پسې شعر نارمل او معتدل حالت ته راوستی او قناعت يې اول خپله کړی او بيا يې لوستونکي ته ورکړی. داسې برېښې چې ښاغلی شاعر په خپله هم د الفت د ټغر په پيڅکه ناست او په يوه وخت له نشيب و فراز سره مخامخ دی خندا او ژړا يې غبرګه ده:

چې پـه راتلـو کې يې د تـلو نـښې دي
دايې خنـدا که د سلګو نـښې دي
په دانـش غم او ښادي ګـډه راغله
ځکـه يــې ورکې د ليمو نـښې دي

دا حالت د دې ښکارندوی دی چې دانش صيب د نازک مزاج او نري زړه خاوند دی خپلې سل ګيلې د يار په يوه خندا هضموي او له خولې يې نه وباسي نو ځکه ورته وايم چې:

کله کانې غوندې کلک شې کله ګل غوندې رژيږې
عجب خوی دې دی دانشه چې په ټوکه ام خپه کيږې

خو شايد علت يې دا وي چې په يوه وخت کې په يوه سينه کې دانش دوه زړونه ساتلي چې په يو زړه کې د يار مينه او په بل زړه کې د وطن او قوم مينه پالي. دا پالنه حتماً زور غواړي خو دانش په کوچني عمر کې پخې مينې ته اراده کړې او انصاف يې هم بد نه دی؛ ځکه که د تخيُل او تصور پر محور يې د ارمان ناوکۍ نازولې او انساني اکرام او احترام پېرزوينه يې پرې کړې نو له وطن سره د مينې ناوې يې بې پوښتنې نه ده پرېښې او د خيال په رنګين قلم يې غبرګې ناوې ډېرې ښې سينګار کړي، که په انساني مينه کې په اکرام او احترام قايل دی همدغسې د وطن په مينه کې د ولس په پيوستون او ويښتابه يقيني دی د خاورې سالميت په يووالي او اتفاق کې ګوري د مينې او خلوص وېش يې مساويانه دی:

که يــو څـو تنـه بـدرنـګ له کلي وځي
زه باور لـرم چــې جنـګ له کلي وځي
که بې ننګـو ته مـو خپلې سيمې فرش کړۍ
پښتنو! ستاسې به ننـګ لـــه کلي وځــي

يا دا چې:

متـــــې راونغاړۍ امـــو نه اباسينه پـــورې
له هر يو کانې نه د خپلو وينو رنګ پورتـــه کړۍ
قـلم ښـــه دی کـتاب ښـه پــه لاسـو کـې
خــو تــر دې هـــم کلـه کلـه تــوره ښــه ده

★★★

کــه د خپـل وجــود بقا غـــواړۍ ملـــګرو
دښمـنـانــو بانــدې مور تل بــوره ښــه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مې سینه لمبو ته سپر ده، لا بې وسه نه یم
ټوپک په لاس هم مې په غاړه ګردنۍ ساتلې

خو د سولې پیغام هم زمزمه کوي او خپل ولس د جنګ او نفرت له اوره لرې ساتي:

له جنګه ستړي یوو په جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

★★★

پــه شهیدانـــو داسې ښکلې شوې زموږ هـدیرې
بس لکه یـو یـو چـې غـمی پـر ځمـکه ولګـوم

لکه څرنګه چې شاعر د خپل دود او دستور په درنو کاڼو د تخیُل او وطن مینه تللې ده همدغسې یې د نوي نسل د ذوق خیال هم ساتلی او د شعر په دنیا کې یې ازاد شعر سره هم انصاف کړی او له پامه یې نه دی غورځولی خو هغه لذت او لطف چې شاعر په ولسي او دودیزه شاعرۍ کې مومي په ازاد شعر کې نه دی موندلی خو د ټولنې د ځوانې طبقې خاطر پرې ګران دی او د دغه صنف سره یې هم اشنایي ښودلې ده او په ټګ ټګ کې یې مخ ورګرځولی او د ذهن تر نیوکې یې ترې څه رااخیستي چون د دا نش د شعري ټولګې بحث دی خو د نثر په ډګر کې هم جلوه ګر دی او د نثر لیکنې کمال او جمال هم لري د وعدې په نامه د ده د نثر بېلګه ده چې په تمثیلي ډول د یو سندریز سریال په شکل د خپلو مینه والو د ذهن د تسخیر په منظور یې ډالۍ کړې، نورې لیکنې هم لري او لګیا دی قلم یې ګړندی او ذهني ذوق یې ژوندی دي. په یوه وخت له لوستونکو سره سره د اورېدونکو په ذهن هم قبضه اخلي. د دانش د شعر خاصه ښکلا او کمال دا هم دی چې شعر یې موسیقیت لري، هغه یې که

سریزې

غزل وي، رباعي، چاربیته، نظم او که ازاد شعر او هر شعر چې موسیقیت ولري هغه تل پاتې وي او زر له مینځه نه ځي تل د خلکو په زړونو او ذهنونو کې ناست وي. زما یاد شي چې دانش د شعر په توده ځمکه لومړني قدمونه ایښودل نو شعرونه به یې ماته ښودل ما به له نظره تېرول یوه نیمه نیوکه به یې داسې کړې وه، چې ډېره پخه نښه به یې ویشتلې وه، چې د ډېرو پخو پخو شاعرانو د برېږې لاندې به پټه وه، زه به حیران شوم چې دانش په ابتدا کې د دومره ذهین او محلل احساس خاوند دی دا به په انتها کې کوم حدود احاطه کوي واقعاً چې دانش زما له اټکل سر سم په یو وخت کې په دواړو ډګرونو کې وځلېد چې هغه یو د نثر ډګر او بل د شعر شاید زما دغې اټکل سره د نقد وارثان اتفاق ونه کړي خو زه ورته په ډاګه وایم چې مه چلوئ د تعصب لینده پریدئ چې د خیال کونترې د خپل پرواز وزرې د ابتکار او تخلیق په ګل ورینه فضا کې پرانیزي پریدئ چې سپرلی ګلونه وغوړوي او په ټول چمن کې د تخیُل د غنچو رنګونه وشیندي. د تعصب پر ځای له هڅونې کار واخلئ، تر څو هر دردمن د پښتو شعر او ادب خوجین ته د ذهن له رشي نه څه مېوه ورواچوي او هغه مقدار خپل کړي چې د نړۍ نورقومونه پرې ویاړي او فخر کوي.

ځان ته من او بل ته پاؤ ښه نظر نه دی
د انصاف تله په لاس قضاوت ګرې
که د نقد په وجه زړه د مین مات کړې
یې به لوړ لکه چینار خو بې ثمر یې

خو زه به د نقد د وارثانو له قصده د دانش د ارمان او تخیُل ناوکۍ ته په ډاګه وایم اوګواهي به ورکوم چې ستا د حصول لپاره یې هلې ځلې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي شبګیرونه یې کړي دي د تفکر ستوري یې په مقایسوي جنګ وروستي سپوږمۍ سره یې عداوتونه کړي او د هغه له رڼا نه یې نور اخیستی ستا د سینګار لپاره او په جار جار به ورته وایم چې:

ستا د یادونو میلمستیا یې ډیره ښه کړیده
تمامه شپه ورسره ناست ؤ د ډیوې رڼا ته
که ستا د مینې خاطر نه وای په دانش باندې ګران
لېونی نه دی چې کیني دې بې اثرې رڼا ته

نو قدرمنو او زړه ته رانږدې د شعر او ادب لوستونکو مینه والو ما خو د دانش د ډیوې رڼا ته ډېر څه وموندل او اوس وار درکوم تاسې ته چې تاسې هم د ډیوې رڼا ته کینئ او د خپل طبعیت د زړه او ذهن د ذوق بېلګې په کې ومومئ دا تاسې او دا مو د ډیوې رڼا.

په ټوله ادبي پښتنه مینه

داکتر عبدالقدیر پښتونمل

ننګرهار جلال اباد

۱۳۹۰-۱۰-۱۰

سریزې

د ډیوې رڼا ته!

درنو لوستونکو! د ډیوې له نوم سره ټول اشنا یو، ډیوه مو لیدلې ډیوه مو کارولې او اوس هم کله نا کله د ډیوې زړه راښکوونکې رڼا ته کینو. ممکنه ده ډیوه ونه توانیږي چې تر ډیره تیارې رڼا او تربږمۍ له مینځه یوسي، خو په خپلې تتې رڼا د نور او تیارو تر مینځ توپیر په ډیره ښه توګه په ډاګه کولای شي، دا رڼا که هر څومره لږه او تته هم وي خو زړونو ته ډیره روښنایې ورکولای شي. زمونږ په ټولنه کې د شهیدانو پر مزارونو خلک ډیوې بلوي، همدا ډیوه په کورونو کې هم بلیږي، ډیوه د علم او پوهې سمبول هم دی او ... ما هم له کوچنیوالي څخه تر اوسه ډېرې شپې د ډیوې رڼا ته رڼې کړې، د همدې ډیوې تتې رڼا ته مې د سپین کاغذ پر مخ ښایسته ډیرې کرښې د شعر په نامه کښلي دي.

زه د دې شعري ټولګې ((**د ډیوې رڼا ته**)) په اړه خپله د ښه او ناښه قضاوت نه کوم او نه دا وایم چې شعرونه مې راځخه ورک ول، دلته ول، هلته ول، نه مې غوښتل چې چاپ شي او ... دا حق لوستونکو ته ورکوم؛ ځکه حق یې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو چې همدا شېبه مو د ډیوې تتې رڼا ته لیکل شوې ټولګه په لاس کې ده، تر بل هر چا ښه نظر څرګندولی شئ، زه هم له تاسو هیله لرم چې د دې کتاب له لوستلو وروسته خپلې مشورې او نېک نظرونه له ما ونه سپموئ، ښايي په دې کار تاسو هم له هغه کسانو شئ چې تر دې مهاله یې زما لاس نیوی کړی او تر ډېره یې په دې ډګر کې له ښویېدنې ژغورلی یم .

خوږو لوستونکو! د ډیوې په دې تته رڼا کې ښايي له یو نیم داسې شعر سر مخ شئ چې د مستۍ او شوخۍ رنګ به پکې له ورایه ښکاري، زه له تاسو ښاغلو او اغلو مخکې تر مخکې ببښنه غواړم، دا چې دا یو نیم شعر ما ډېر پخوا لیکلی؛ نو هیله من یم چې زما د عمر د غوښتنو او تقاضو په نظر کې نیولو سره راته ببښنه وکړئ او په دې شوخۍ مې ګرم ونه بولئ.

له درنو استادانو هر یو استاد فضل ولي ناګار، استاد لعل پاچا ازمون او ښاغلي ډاکتر عبدالقدیر پښتونمل څخه د زړه له کومې مننه کوم چې له ډېرو بوختیاوو سره سره یې بیا هم زما پر کتاب د خپل اند خواږه ولورول؛ سریزې یې پرې ولیکلې او ماته یې د شعر و ادب په ډګر کې د وړاندې تګ ډاډ راکړ.

ښاغلی هجرت الله اختیار او اغلې مژده منصور هم د مننې حقدار ګڼم، چې په ډېره مینه یې پر کتاب لنډې؛ خو خوږې لیکنې وکړې، له ښاغلي اختیار څخه به یوه ځانګړې مننه د کتاب د پروف د کتنې په پار هم وکړم ښېرازه دې وي. د یار خپرندویې ټولنې له مسول ښاغلي رحمان الله بهیر څخه هم نړۍ مننه چې کتاب یې ډیزاین کړ

ښایسته پښتۍ یې ورته جوړه کړه؛ او د خپریدو چارې یې په خپله غاړه واخیستې.

محمد فاروق دیدار بیا هغه څوک دی چې هڅونې او لاس نیونې یې زه د دې وړ کړم چې دا دی نن ستاسو مخې ته د ډیوې رڼا ږدم، له ښاغلي دیدار څخه په مننه نه خلاصېږم او نه یې د خوږې ملګرتیا پور پرې کولی شم؛ ما به په لومړیو کې هم خپل شعرونه تر هر چا دمخه دیدار ته ویل او اوس هم له لیکلو سره سم یې د دغه خوږ ملګري تر غوږونو رسوم ، دیدار هغه څوک دی چې زه یې د شعر له ښاپېرۍ سره یارانې ته و هڅولم؛ له ستر څښتن جل جلاله څخه ورته د اوږد او سوکاله ژوند غوښتونکی یم .

په تلو تلو کې غواړم چې له هغه انسانه هم مننه وکړم ، چا چې وخت ناوخت درد راکړی، تر سهار یې د ډیوې رڼا ته کېنولی یم، د پرهرونو څړیکې مې کړیکې شوې، بیا ترې په منظوم ډول د شعر په نامه یو څه جوړ شول او اوس د یوې شعري ټولګې په بڼه ستاسو په لاسونو کې دي. زه یې د تېرو احسانونو پوره وړی او په راتلونکې کې هم ترې د دا ډول حاصلخېزه درد او غم غوښتونکی یم.

نور نو نه غواړم چې دلته راسره تم شئ ، په ډېره مینه مو د هغې ډیوې رڼاته بولم چې ما ورسره شپې سبا کړي، په دې هیله چې له لوستلو یې خوند واخلئ او زړه ته مو لار وکړي، دا تاسو او دا هم د ډیوې تته رڼا.

په شاعرانه ولولو

محمد نادر دانش

جلالکوټ خپله مېنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په نوم غواړم پناه له دې عذابه
الله نــه يـم د دوزخ د اور لـه تــابــه

دا نــړۍ بــولــه پــه مثــل د سراب
تنـده نـه ماتيـږي هيڅ وخت له سرابـه

په يوه شبــه پيــدا او هم پناه شي
د ژونـدون مانـا لـږ زده کـړه لـه حبابـه

دينـداري، تـقـوا، توخـه درسره واخلـه
ممکن نــه دي تلـل جنـت ته بې اسبابــه

ورځ د حـشر الله خپـل پــه عـدالت کې
دانش مه کړې مخ تـورن او لا ځوابه

مــوازي کـرښې يــو نقـطــه د تقــاطعُ نــه لــرو
زه او جــانــان، يــو بـل تـه لار د رسيدو نــه لــرو

هغه سپوږمۍ ده، چې تـر مـا راځي نو شپـه سبا وي
زه لــکه لمر فـرصت د يو بــل د ليـدو نــه لــرو

داسې هم نه ده چې خوښي راته ژوند نه راکوي
داسې وخت هم نشته، چې اوښکه پـر ښو نــه لــرو

ذکـر د رب د زړه لـــه تلــه کـــړو تر خـــدايه رسي
شيخــه! پــه ګوتو کې عادت مونږ د تسبو نــه لــرو

دانشه! زه او جانان،خدای شته چې تر اوسه پورې
اظهــار د مينـــې پــه څرګنــدو کليمــو نــه لــرو

۱۱/۷/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د مینې اراده نـه وه، جـانـانـه!
او زمـا بـلـه چـاره نـه وه، جـانـانـه!

زمـا زړه تـه، تـه لـه هرې لارې راغلې
خو ستا زړه تـه دروازه نـه وه، جانانه!

ستا بـه سترګې خوبـولې شوې او مړې شوې
لامړه شوې به ډیوه نه وه، جانانه!

زما سترګو تـه راګوره ځان سینګار کړه
درسره کـه ایـنـه نـه وه، جـانـانـه!

په **دانش** دې دغه پاتې ژوند حرام شي
کـه یې مینـه تاسره نـه وه، جـانـانـه!

۱۳۹۰/۱۲/۱۵ جلال اباد ننګرهار

نـه خو ماشوم یـم او نه عقل دومره خام دی زما
هـرې وړې وړې خبرې تـه دې پام دی زما

تـه پـه غلطـه یې او ستا هره ادعا ناحقـه
زه چې منم در سره خدای کړی ناکام دی زما

ښکلو نه کرکه لرم خدای شته چې ډیر بد خلك دي
تـه خفه نـه شې ستا ښکلا تـه احترام دی زما

ګوندې چې هیر دې کړم په دې نیت میخانې ته لاړم
اوس هم خُمار یمه، او س هم په لاس کې جام دی زما

ژونده! داته به هم پر ما باندې حساب یې یو وخت
چې نـه معلوم در کې سهار او نـه ماښام دی زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغروره نــه شې، چې بس يو په تا مې زړه خوږ شوی
دغــه عــادت پــه ټــولو ښکلو بانـدې عام دی زمـا

هغـه چــې زه يې خپل تــر خــنګه هم زغملی نه شوم
دانشه! اوس په هــم هغـه زړه کې مقـام دی زمـــا

که يــو څــو تنــه بـدرنــګ له کلي وځي
زه بــاور لــرم چــې جنـګ لـه کلي وځي

که بې ننګو ته مو خپـلې سيمـې فرش کړئ
پښتنـــو! ستـــاسې به ننـــګ لــه کـلي وځي

کــه همـــداسې ځانځــاني او تــالان ګډ وي
جنازې بـه ځنګ پـه ځنـګ لــه کلي وځي

چې پــه ســرو منګلــو خير ورتـــه را باسې
نـــو والله کـــه دا ملنـــګ له کلي وځي

هسې وايې چې ساده يـم سينـګار نــه کړم
د بنګړيـو خـو دې شرنـګ لــه کلي وځي

۱۳۸۳/۱۲/۱۸ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونـه دې نـه ورځ ګوري، نه شپه راباندې راشي
چې راشي، راشي، راشي، نـو چپه راباندې راشي

چـې ښکلي چېرتـه ګـورمه؛ نـو ورکـه کړمه لاره
اشنــا ستــا د لیــدلو تـلوسه رابــانـدې راشي

چې تاسره نانـځـکه، زما غـاړه کې لیـنده وي
جـانــانــه! بیا دې هغــه زمانــه رابانـدې راشي

تـیاره وي ډیـوه بلــه، زه لګـیا یم ورته زړه خورم
چې زړه د چا پـه یــاد خورمه، هغه راباندې راشي

په ژوند به مې ملګرو! جانان رانه شي تر ځنګ؛ خو
کیدای شي یـوه ورځ پر هــدیـره راباندې راشي

بـلا غــزلې لیکمــه، جـانــانــه ستا پــه یـاد کې
چـــې کـــله د شعـرونو مـــلکه رابـــانـــدې راشي

دا زړه بـــه مې مـا وژني، چې جانان پکې اوسېږي
دانـشه! د هـمدې زړه بـه حمله رابانـدې راشي

۱۷/۱۲/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

شک او په شبهاتو کې دا نه راځي
شته، په امکاناتو کې دا نه راځي

مینه ده، مادیاتو کې دا نه راځي
بس مشاهداتو کې دا نه راځي

ته او زړه خوږی، له عقله لرې ده
ستا په خصوصیاتوکې دا نه راځي

دا چې ستا بېلتون به مې نور ووژني
هېڅ دې په خیالاتو کې دا نه راځي

هرځل دلوظونو ماتول ګرانې!
ښو مناسباتو کې دا نه راځي

ما ته دې پېروي اننګي ښکاري
ګر چې لبنیاتو کې دا نه راځي

ډېره مې **دانشه**! دلاسا کړه؛ خو
مړه دې شي جذباتوکې دا نه راځي

نه شورکوې، نه کلی خبروې، نه دومره ژاړې
ته ما غوندې نه اوښکې تویوې، نه دومره ژاړې

جانانه! ستا د ذهن عجیبه شانتې جوړښت دی
شېبه شېبه کې هر څه هېروې، نه دومره ژاړې

د ویر په چم، د غم په ښار کې ساه اخلې او پایې
زړګیه! افرین شه چې نه چوې نه دومره ژاړې

دا مینه به نو ستا پر ښکلا څه بد اثر وکړي
نه شپې لکه زما شوګیروې نه دومره ژاړې

دانش ځان غولومه ستا د دروغو په لوظونو
پوهېږم نه زما له غمه مرې نه دومره ژاړې
۲۰/۱۰/۱۳۸۹ جلال اباد ننګرهار

ژوند دی ډک له شر و شور په ښاریه کې
اوبه کېږي د زړه زور په ښاریه کې

هر سړی په کې په منډه دی،اوتردی
لکه بل وي چېرته اور په ښاریه کې

یو د بل سترګو کې تش خاورې شیندل دي
ما څه ونه موندل نور په ښاریه کې

محبت دلته له یوکس سره نه شي
غولوې به درې څلور په ښاریه کې

له یوه سره لوظونه بل غاړې
دا کار هم نه دی پیغور په ښاریه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دېرې شته، نه چیلم او نه کټونه
نه هغسې ټنګ ټکور په ښاریه کې

ما **دانش** ترې خادر ټک واهه روان شوم
نه کورخوند کوي نه ګور په ښاریه کې

۱۰/۰۱/۱۳۸۹ جلال اباد ننګرهار

پرهر پرهر زړه مې ټکور غواړي
لېونی! ستا د شونډو اور غواړي

وصال دې یو رنګه لمبه کړم
فراق دې بل شان یاره زور غواړي
ستا خپلولو مې ځواني وخوړه
ځومره کلونه به لا نور غواړي؟
خیر دی که وخت سره جدا کړو یاره!
زړه خو مې ستا په زړه کې کور غواړي
د زړه غمونه رېبل کېږي ګله!
خو یو ځل ستا د نظر لور غواړي

ساقي! پیالې یې مخکې مه شړنګوه
دانش خمونه درې ځلور غواړي
۱۳۷۸/۹/۱۸ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیتار راواخلئ، منګی واخلئ، ترینه ترنګ پورته کړئ
له دغه کلي جنازه نوره د جنګ پورته کړئ

ګودر ودان دی، پېغلو راشئ او منګي راواخلئ
له سپینو لېچو نه د شنو بنګړیو شرنګ پورته کړئ

متېې راونغاړئ امو نه اباسینه پورې
له هر یو کاڼي نه د خپلو وینو رنګ پورته کړئ

چې بې وفا یار مې له ورایه مزار وپېژني
یو څو جنډې زما پر قبر څنګ په څنګ پورته کړئ

ملګرو! واورئ چې **دانش** کله محفل ته راشي
ښکلي دې ناست وي پروا نه کوي، بدرنګ پورته کړئ

۱۳۸۱-۲-۷ جلال اباد ننګرهار

د اغزیو خواته تم لکه جانان دی
په دې بوټي کې ګل سم لکه جانان دی

لاړم ورسېدم عشق کې انتها ته
د جانان غم راته هم لکه جانان د ی

یو خوږ درد مې زړه همدا شېبه احساس کړ
له ما وړاندې یو قدم لکه جانان دی

هر سړی زما د غم په ټغر کېناست
بیا هم یو تن په کې کم لکه جانان دی

چې په زړه درته ټک درکړي او روان شي
دغه یوخوی د لړم، لکه جانان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتــه یــاده شــوه د چا د بـارخو اوښـــکه
پــر ګلپـــاڼــه دا شبنـم لـکــه جانـان دی

یـو نـاځاپـه د **دانـش** غـېږې تـه پـــرېوت
څکلی بیا چېرتـه چلم، لـکه جـانـان دی

ډېـــره رڼـــا زمـــوږه سترګې نیسي
دا ستـا ښکـلا زمـوږه سترګې نیسي

موږ د ډېـوو رڼا تـه شپې کړې دي
پړک د برېښنـا زمـوږه سترګې نیسي

له سپیني خولې دې راتـه مه تېرېږه
ګوره دا بـــیا زمـوږه سترګې نیـسي

د مـلایـــانو سکـــني ورونـــه یـــوو
خوږه حلوا زموږه سترګې نیسي

دانـشه! مینـــه د ګاونـډ د ښکلـو
نه کړو، سبا زمـــوږه سـتـرګې نیسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک مو په کاڼو باندې ولي راله سر ماتوي
څوک مو څېرې،له بېخه وړي، څوک مو نښتر ماتوي

ګلي په کلي خواره شوي د غم تخُم شيندي
شنه چينارونه مو له غاړو د ګودر ماتوي

زمونږ د کلي ښاپيرۍ زمونږ د کلي په منځ
د قاف ديوانو ده نيولې ترې وزر ماتوي

پښتون احساس مې له کابل ځي تر اټکه پورې
د غزل ټُنده د حمزه په خړ خيبر ماتوي

خلکو روژې په خُرما ماتې کړې ثواب لپاره
دانش روژه د يار د شونډو په کوثر ماتوي

زه يې په نوم باندې د خدای پر ځمکه ولګوم
په سجده پرېوځم، تندی پر ځمکه ولګوم

دا پښتون سر چې له غرور هسکه شمله ګرځوي
د رب لپاره زه همدی پر ځمکه ولګوم

خالقه! ته يې راته ګل کړې پر خپل فضل و کرم
که چېرته سهوه کې اغزی پر ځمکه ولګوم

په شهيدانو داسې ښکلې شوې زمونږ هديرې
بس لکه يو يو چې غمی پر ځمکه ولګوم

تا دې خدای راولي پر لار درته ګلان نه شيندم
دانش، به خپل درته زړګی پر ځمکه ولګوم

د غـربت لمـــبـو سېځـلي دي دا خلک
دمه نـه شول، ستړي ستړي دي دا خلک

په يـوه ځمکـه هم ځـای د دوی ونـشو
هـرې خوا تــه ځغـلېـدلي دي دا خلک

اوس خو دلته د هر چا قيمت معلوم دی
چا پېـــرلي چـا پـلــورلي دي دا خلک

چې په کومه ځمکه اور دی دوی بل کړی
د همـــدغې کـور و کـــلي دي دا خلک

تـــر کـــالــه يې د لېـــوانـو ډلې راغـلې
بيا هم شـور نه کـوي غلي دي دا خلک

څـه د دې وطن بچـي شول خپـله روي
څـــه له بـل ځـايـه راغـلي دي دا خلک

د هر چا لـه ستــرګو پـرېـوتــل **دانـشه**!
لکـــه اوښکـــې څڅـــېدلي دي دا خلک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تـه د څه لپاره شــوې او زه د څـه لـه پـاره؟
ای یاره! مونـږه دواړه شو، خواږه د څـه لـه پـاره؟

تـر کَسو دې د سترګــو، رسېدل اسانــه نـه دي
اغـزن سیمان دې تـاو دي، ترې بانه د څه له پـاره؟

زمـا پـه یـو ځـل سترګـو اړولـو دې اور واخـیست
دا تا نـو پــه لـومړي ځل راکـاتـه د څـه لـه پـاره؟

چې غم د جـانـان ډوب نه کړي، د مـیو په پیالو کې
ساقي! نـو میخانې تــه دې راتـله د څـه لـه پـاره؟

ورځم له هغـه ځایـه مې سپـوږمۍ ته لاس رسـیږي
دا لارې جـوړې شوي دي پر غره د څـه لـه پـاره؟

سپین سترګې خـدای ته وګوره، دا سترګې توروه لږ
راوړي درتـه مـا دي نو رانـجـه، د څـه لـه پــاره؟

تر دې ځایه چې راغلې بس لـږ نور همت په کار دی
دانـشـه! شوې په وره کې زړه نا زړه د څه له پـاره؟

۱۶/۳/۱۳۹۰جلال اباد ننګرهار

ژوند

- ولې دې ووژلم؟
- دا مانه ولې پوښتې؟
- ځکه قاتل مې ته یې
- منم په توره ما ټوټه ټوټه کړې

خو باور وکړه ما وژلی نه یې

- نو بیا دا خوږ ژوند مانه چا واخیسته؟
- چا چې ؤ ژوند درکړی !!!

له مرګ سره اشنا کړمه، له ژوند سره اشنا کړم
ستا سترګو زه د زړونو له پیوند سره اشنا کړم

ډګر د حماسو راته چا کله ؤ ښودلی
ټپې د ملالۍ؛ زه له میوند سره اشنا کړم

ستا سترګې به مې څنګه اوس د سترګو له خار وځي
چې سترګو دې د سترګو د جنګ خوند سره اشنا کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ډېرې شپې شوګيرې کړې دې يــوې رڼــا تــه
سپوږمۍ! پوهېـږې ؟ ستا د سپين مـخ د کاسې رڼـا ته

ستـــا د يـــادونـــو مېـلمستـــيا مې ډېـــره ښـه وکـړله
تمامـه شپه ورسـره ناست وم د ډېــوې رڼــا تـــــه

شپــه د وصــال مې هم د يـار مـخ تـه سـم و نـه کتل
زمـا بـــه سـترګې ميـرات مـړې بـرېښـېـدې رڼـا تـه

دا د مـخ نور، دا پېغلتــوب بـه تــر قيـــامتـه نـه وي
خــو ډېـر زلمي بـه لولپـه کړې ګـرانــې! دې رڼا تـه

هغه دې زلفې کړې خورې په مخ چې شپه جوړه شي
دانـشـه! تـه بـه نو تـر څه وخته زړه خورې رڼـا تـه

د پای ټکی

په ډېـر کم وخت کې ګرانې!
موږ سره ډېر خواږه شو
خو،
شايد دا خوږوالی
د بدو سترګو بد نظر وواهه
تا پر زړه کاڼی کېښود
يا خو دې زړه کاڼی شو
زما د زړه دې هيڅ پروا ونه کړه
ډېر په اسانه دې بې غوره ياره
دې محبت ته د پای ټکی کېښود
او
په دې توګه دې رالنډه کړله
((نور مې هيڅ نه خوښېږې!!!))
ډېـره ښنـــه غـــواړم!!!

د ډيوې رڼا

هر ځل راتـه جانـان ګوتـه څنډې چې تا پرېږدم
پـه دې خـبـره مـا لمبـه کـوي چې تـا پـرېږدم

ستـا زړه دی لکه کـاڼی دا زغمـلی شي جانـانـه!
زما زړګی له ډېـره غمـه چـوي چې تـا پـرېـږدم

جامـونـو کې دې هغه پخواني خُـمار اوس نشته
بې خونده دې شراب ښکاري ساقي! چې تا پرېـږدم

ځـه ښه شـوه، اعتـراف اشنـا پـه دې خبـره وکړ
پوهېـږم دا ده، ډېـره نـاځواني چې تـا پـرېـږدم

دا ټکی ورتـه بـیـا ځلې تکرار نـه کـړې دلبـره!
دانـش ګـوره پـه دغه ټکي مري چې تا پـرېـږدم

د یـار لـه لاسه تـمـام عـمـر مـجـازات ښـه یـې
تـه دې بې درده نه شې زړه! همداسې مات ښه یې

نـه تـا زه درک کـړم او نـه ما ته سهي وپيـژنـدې
زه تـــا لـپـاره معـمــا تــه طلـسمات ښـــه یې

هغـه يم زه چې ستا په ژوند کې لکه زهـر ګڼ شوم
جـانـانـه! تـه خـو لـکـه قـند لـکه نبـات ښـه يې

زړګيـه! تـا کې شـو احساس د مينـې ولـې پيـدا ؟
ټـوټې ټـوټې ذرې ذرې لـه دې نـه زيات ښـه يې

سـتا حـقيـقت بـه ډيـر د زړه بـرجـونـه ونـړوي
خوبـه! رښتيا نه شې ای خوبـه تـه خيـالات ښه يې

خیـر دی دنیـا دې ستا اسباب د بـرائت نـه مـني
تـه رسېدلی خپـل ضمیـر تـه پـه اثـبات ښه یې

هسې نـه بیا یې مخ تـه دود شي او لمبه لمبه شي
دانـشـه! تـه مـحروم د یـار لـه مـلاقات ښه یې

پـخوا بـه پـر بـلۍ سـره راښکـاره شوه لوپټـه
خـو اوس نـه بلۍ شته، نه چا سره شتـه لوپټـه

پـه کلي کې یوه نیمه نجلۍ ټیکری پر سر کړي
خـو ښـار کې جنـازه شویـده، مړه شوه لوپټـه

د ډېـرو پـر مزار باندې وخت بلې کړې ډیوې
پـر ډېـرو مقبـرو بـانـدې خـوره شـوه لوپټـه

د بـم له یوه درز سـره شور جوړ شو پـر ګـودر
منګی ټـوټې ټـوټې شـو او لمبه شـوه لوپټـه

اخر هم **نـادر** ستا په غیږ کې ساه ورکړه او مړ شو
پر وینـو د **دانـش** بانـدې دې سره شوه لوپټـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نیمو شپو کې د سپوږمۍ رڼا ته
موږ په لېمو کې څنګول خوبونه
زموږ د سترګي ژوند له سترې مینې
دانـشه! چـا وتښتــول خوبـونـه

نـور دریـسې نـه ژاړم سلګـو مې ګـټـه ونـه کـړه
بس دی د رڼـو اوښکـو ډېـوو مې ګټه ونـه کـړه

نـه پرې زه تسکین شوم او نه تا وربانديې اور واخيست
هیـڅ دې سـوو سـوو اسـوېلو مې ګټـه ونه کړه

مـرغکـۍ مــې د زړګي رنـځـوره ښه ده
زنـده ګـــي تر یـوه حد مجبـوره ښه ده

قـلم ښه دی، کتاب ښه دی پـه لاسو کې
خــو تــر دې هم کـله کـله تـوره ښـه ده

د هـېـواد مینـه مــې ورولي غـزا تـه
خـوږه یـاره! تـر تـا کـله حـوره ښـه ده

کـه د خپل وجـود بقا غـواړې مـلګـرو!
د ښمنـانو بـانـدې مور تـل بـوره ښه ده

د وطن عشقـه! نـشې تـه دې حیـران یم
چې خــو چنده له وراسته انګوره ښه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ژاړي، نه چې اوښکې يې کړي ورانه
ستا ښکلا مې پر زړګي انځوره ښه ده

دانش لار د يار په سترګو باندې ګوري
دا رڼا تر بله هره نوره ښه ده

ستا هر نظر زما قاتل، هره ادا مې وژني
غوسه مې وژني، ګيله وژني، ستا موسکا مې وژني

څه وکړم څه، دې لېوني زړه سره څه وکړمه ؟
ما له بدرنګو لرې ساتي پر ښکلا مې وژني

خوب مې ليدلی، خو تعبير باندې يې نه پوهېږم
رقيب چاره ورکړي اشنا ته او اشنا مې وژني

دانش د يار سترګو ته ګوري يار ته داسې وايي
جانانه! دا مې وژني ، دا مې وژني ، دا مې وژني

۹/۶/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

عشقه! نالوستی یم، ما ستا سیپارې نه دي لوستې
خطاء به کېږي اشنا ما سیپارې نه دي لوستې

زه خو لا اوس شوم زده کوونکی مدرسه کې د عشق
ما خو د مینې له پخوا، سیپارې نه دي لوستې

پرېږده چې ولولم د سترګو د کتاب پاڼې دې
ډېره موده وشوه ما دا سیپارې نه دي لوستې

زه دې په یو نظرکتلو باندې وپوهېدم
کور مغزه نه یم، ما بیا بیا سیپارې نه دي لوستې

دانش ستا مینې په الف او په ب و پوهوه
دانش د کلي له ملا سیپارې نه دي لوستې

۱/۵/۱۳۸۶ ننګرهار

ژړل مې یو سړي نه ګیله ډېره ډېره راغله
بېګا مې له زړګي نه ګیله ډېره ډېره راغله

بل هر سړی په کاڼو ولي ماته په خندا شي
له دغه لېوني نه ګیله ډېره ډېره راغله

چې زه دې مخ ته څیر شم ، نو دا شړک شي چې را پریوځي
جانانه ستا پیکي نه ګیله ډېره ډېره راغله

چې ځنګه په کې دا ځلي د ګل شونډې پرهر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګیله ډېره ډېره راغله

ګیله له خپلو کیږي خو دې خپل زړه ته حیران یم
چې ځنګه یې پردي نه ګیله ډېره ډېره راغله

زه ګل ته لاس نږدې کړمه، دا کلک راپورې نښلي
دانشه! له اغزي نه ګیله ډېره ډېره راغله

مست لکه ملنګ راشي، والـوځي راوالــوځي
شمعې ته پتـنـګ راشي، والــوځي راوالــوځي

سپین وزرونه وخنـډي، سپیـن کـوتر لـه دوړو نه
سور په وینو رنګ راشي، والــوځي راوالــوځي

سپینې هیــلۍ نشتــه دي، زاڼــو کــډه کړې ده
تور کارغه بدرنګ راشي، والــوځي راوالــوځي

ستا د بڼـو غشي مې زړه بانـدې حملې کــوي
دوه دوه څنګ په څنګ راشي، والوځي راوالوځي

زه **دانـش** چې کله یار، جوخت په غېږ کې ونیسم
بوی ترې د لونګ راشي، والــوځي راوالــوځي

۸/۶/۱۳۸۰ ننګرهار

زه او ته

تــــه د رنګــونــو رڼاګــانو د بهار
زه د لــوګــو او د لمبــو د کلي
نه زما زړه ستا څراغــونــه غواړي
نه ستـا پـه زړه کې شته ارزو د کلي
پوهېږم تا نه هېره شوې ده اوس
(اکـو، بکـو، سرسیــندکـو) د کـلي

ستا پـه مړوند کې بنګړي شور نه کوي
نه دې پــر غـاړه غـاړه کۍ زانــګي
ستا د ټټــر لونګیـن چـا وړی دی؟
وایه په کوم ځای دې اوربۍ زانګي؟
زمــوږ د کلي د چینــار پــه ټال کې
اوس هـم یـوه نیـمه نجـلۍ زانګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما له کبر و غرور ډک جانانه!
د ځمکې هر موجود زوال لري
دا بې ګناه زړه مې نور مه ځوروه
ازار به وکاندي وبال لري
پروردګاره! نور یې سترې کړمه
دا ژوند خو بې حده جنجال لري

شکر دی ډېر بېوسه شوی نه یم
اوس هم دېره لرم چینار لرمه
هر یو ماښام په کې ډېوې بلېږي
زه د شهیدې اروا ښار لرمه
تاته به هم د دې سپرغۍ رسېږي
زړه په سینه انګار انګار لرمه

زما د کاڼي زړه نه کرکه کېږي
زه په سینه کې زړګی موم ساتم
جانان مې خوي د ماشومانو کوي
زه به تر څو زړه د ماشوم ساتم؟
اخر یې ستا له لاسه څښمه ګوره
زهر ساتم ځانته زقوم ساتم

زما د اوښکو دې پروا ونه کړه
ته د ژړا په ژبه نه پوهېږې
زه به نو څنګه تسلي درکړمه
چې ته زما په ژبه نه پوهېږې
پرون دې ډېرې ښې خبرې وکړې
دا دی نن بیا په ژبه نه پوهېږې

۱۳۹۰/۶/۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلو هېلو پــه يــاد غلى شومه
آن له فرياد ښخــه پــه لــوړه توګه

ماته دا ژونــد بلــه مانــا نــه لري
د چا له ياد ښخـه پــه لــوړه توګه

حالات مــې وژني د ارمـان نـاوکې
له يو جلاد ښخـه پـه لـوړه تـوګه

د نړۍ يو ځاى مې هم نه خوښېږي
جلال آبــاد ښخـــه پـه لوړه توګه

کله سهر شي کلـه خـړه شـي ماښـام راشـي
ژوند چې راځي نو ورسره د مرګ پيغام راشي

دلته پراته په ميخانه کې ټول په دې هيلـه دي
ساقي! که ستا له خوا پېرزو وشي او جام راشي

حيران يم که هـر څومره مې راواړول پر سر
ساقي ستا پـــه جامـــونـــو نن خمار نه راځي

يو چـا وعده راکړې ښه پخه د سپينې خولې
دانشه! وارخطـا نـه يـم تلـوار نـه راځـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعا

دوې ستر ګې، هغه ستر ګې
چې هینداري دي، چینې دي
دوې ستر ګې، هغه ستر ګې
چې لیدل یې راته ګران دي
دوه لاسه، هغه لاسه
چې به یې هېڅکله لمس نه کړم
څو ګوتې هغه ګوتې، چې تنکۍ دي ښایسته دي
څو ګوتې هغه ګوتې چې پیغام راته رالیږي
زما د شعر ملګې دي الهام راته رالیږي
دا یاد مې دي خالقه! د جانان د وجود غړي
پر ما باندې دي ګران، لکه د ځان د وجود غړي
نو خدایه !لویه خدایه !!
ای خدایه لویه خدایه !!!
له ستر ګو دې ونه تښتي ، خوبونه د جانان
له درده لرې وساتې، لاسونه د جانان

۲/۱۲/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

زما زړه لکه هینداره، پکې ښکارې
مخ را وګرځوه یاره! پکې ښکارې

زه دې ستر ګو کې له خلکو څنګه پټ کړم
د جانان د عشق خُماره، پکې ښکارې

که په زړونو باندې لوبې کول فن وي
ګرانې! ته پخه فنکاره، پکې ښکارې

ډېر که ما دی خپل زړګی اور ته نیولی
لږه ته هم قُصور واره پکې ښکارې

له دې ژونده به **دانشه**! څه خوند واخلې
ستړی، ستړی له روزګاره پکې ښکارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پر ښکلو زړه وېشه اوبـه اوبـه شو
څو چې تاته رسېده اوبـه اوبـه شو

له هر ښکلي نه مې زړه مينه غوښتله
لېونی نــه پوهېـده اوبـه اوبـه شو

تا پسې مې دا کمزوری زړه جانانـه!
په سينه کې درزېده اوبــه اوبـه شو

هغه زړه چې ما شيندلی ۇ ستا پښو تـه
بېرته نـه راټولېـده اوبــه اوبــه شو

مينان چې يو بل ويني غوښه اخلي
دانـش تا ته په کاته اوبـه اوبـه شو

نا اشنا اشنا ته!!

ته ملامته نه يې، ته ملامته نه يې
ټوله ګناه زما ده
زه د وژلو يمه
په ځنځيرونو باندې، کلك د تړلو يمه
ته څوك يې؟ چيرته يې ته؟
ستا پيژندنه څه ده؟ زما ګمنامه اشنا!
ما ته د دې وړو، وړو پوښتنو ځواب به کله راکړې؟
لا دې تر اوسه په تمامه مانا نه پيژنم
خو بيا هم زه لېونی درپسې ډېر ژاړم
کله چې ته خپه شې او ستا سلام را نه شي
بيا نو ماشوم شمه زه، له حده تېر ژاړم
پوهېږم ته به مې په دې لېونتوب
کله نا کله په کرس کرس خاندې
خير دی که خاندې ګرانې ښه وخانده
زه خپه کيږمه نه
ته ملامته نه يې، ته ملامته نه يې
ټوله ګناه زما ده
زه د وژلو يمه!!

د چا ازار د چا ښېرې دي لېونی یې کړمه
له ډېره وخته راپسې دي لېونی یې کړمه

ګراني! د مخ پر سپینه پاڼه دې د شونډو کرښې
د اور سکروټې دي، لمبې دي لېونی یې کړمه

ته لکه ستوری په اسمان زه په لمن د ځمکې
تر منځ مو ډېرې فاصلې دي لېونی یې کړمه

زما او ستا د ښکلي مینې په نصیب جانانه!
څومره بدرنګې زمانې دي، لېونی یې کړمه

دانشه! دلته خو د دې کلي پر هره لاره
دار دی، جلاد دی، غرغرې دي لېونی یې کړمه

۲۶/۱۰/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

ډېره په هوس به راته نه خاندې
مړه شې، په کړس کړس به راته نه خاندې

هسې نه څه ټوکه مې پر زړه وشي
لوړ زما له وس به راته نه خاندې

هره یوه لحظه دې خندېده غواړم
ډېره موده پس به راته نه خاندې

ستا موسېده شونډو کې دي ډېر اعلی
شرنګ لکه جرس به راته نه خاندې

دا نخره دې بیا ځلې تکرار مه شه
تللو کې واپس به راته نه خاندې

پرېږده چې **دانش** خو لړه ساه واخلم
په هر یو نفس به راته نه خاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دې کړم حیران لاسونه مه وهه
بس کړه نور په ځان لاسونه مه وهه

ته خو به سپرلی راولې ګل به شې
ما به کړې خزان لاسونه مه وهه

نه دې لا ګل شوې د سینو غوټۍ
هسې په ګریوان لاسونه مه وهه

بیا به مې دا زړه د رغېدو نه وي
دومره په کې وران لاسونه مه وهه

ستا د شوخو سترګو ما **دانش** سره
نه کېږي ګوزران لاسونه مه وهه

۱۳۷۸/۱۱/۱۷

دا جنګ پر موږ دی او که موږ جوړ کړی جنګ دی پر چا؟
دې خونړي میدان کې څوک غلیم دی، ننګ دی پر چا؟

پښتونه! ځان په دې یو ټکي پوهول په کار دي
څوک خپل سرونه خوري، وخت ایښی دا قلنګ دی پر چا؟

نړۍ د چا په مرګ و ژوبلې بیا سلا کړې ده
دغه پراخه جهان دې ورځو کې تنګ دی پر چا؟

ته په دې خوښ یې تر میدانه درته توره رسي
د دغې تورې چلول په چا دي، شرنګ دی پر چا؟

دانشه! څوک ستورو سپوږمۍ کې د ژوند لار لټوي
په مشوانۍ کې د لیک لوست وچ شوی رنګ دی پر چا؟

۱۳۸۹/۷/۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنــه پېغــله ده پر پوزه يې نتکۍ ساتــلې
زما د لاس نــښه تــر اوسه لېونۍ ساتــلې

څنګه به ساه وځي زما، بې له تا څنګه ومــرم ؟
راځه ما تا ته ده د ژوند وروستۍ سلګۍ ساتلې

تا که حيــا پاللې تا لوپټــه ښکتــه نــه کړه
ما هم شمله تر اوسه هسکه د پګړۍ ساتــلې

چا خپله توره د غليم په مرۍ ښخــه کــړله
چا په دې دور کې بس خپله ککرۍ ساتلې

لا مې سينه لمبو ته سپر ده، لا بې وسه نــه يم
ټوپک په لاس هم مې په غاړه ګردنۍ ساتلې

ته که **دانــش** وژنې؛ نو تا تــه خپله وينه ښيي
بس ستا چړې ته يې تر اوسه ده مرۍ ساتلې

ما خـــو تر ډېره مينه ورکړه مينــه ناک نــه شو
جانــانــه زړه دې له نفرت او کينې پاک نـــه شو

ډېـره موده وشوه باغي دی خپلـه طبعـه کوي
خدايــه! دا زړه زمــا په لاس زما پـه واک نه شو

که ستا په څېر يې پـه ښارونو کې ژوند هم غوره کړ
ساده **دانــش** بيا هم ځيرک نه شو چالاک نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه مې اختـه د ځان په وير دی ګيله چا نه وکړم؟
جانانه! ستا عشق کې اسير دی ګيله چا نه وکړم؟

پـرون ؤ پـروت په ميخانه کې له ساقيـانو سره
نن يې تسبې په لاس کې پير دی، ګيله چا نه وکړم؟

په داسې ملک کې مې د زړه له کوره غلا شوې ده
چې خپله غل په کې امير دی ګيله چا نه وکړم؟

د زمـرو ځـالـه کې خوځـېږي نن لکۍ د ګيدړ
باز د ټپوس پنجه کې ګير دی، ګيله چا نـه وکـړم؟

دانـشه! څنګـه به د هيلـو غوټۍ ګل شي زما
خزان له ورايه راته ځير دی ګيله چا نـه وکـړم؟

۱۳۷۸/۱۲/۱

خـوره به کړله تا راتـه څنګـل پـه ډېـره مينـه
ما هم په خواړه خوب به پرې ځنګل په ډېره مينـه

هېـرېږي مې نه اوس مې هم هغه وختونه ياد شي
راوړۀ بـه چې مې ستا وربـل ته ګل په ډېـره مينـه

مـا پـاڼـو د ګـلاب کې يـاره ستا تصـوير ليـدلـو
ښيښه کې د شبنـم چې مې کتـل پـه ډېـره مينه

څه ښکلې ورځې شپې وې ماشومتوب ؤ لېونتـوب ؤ
توتان به مې ځـولۍ ته سـتا څنډل په ډېـره مينـه

د تلـو په و خت به ستـا ؤ، عجيبـه اظـهار د مينې
دانش بـه دې تنـدي نـه کړلو ښکل په ډېـره مينه

۱۳۸۹/۱۰/۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـه یمه ایره، لمبه مې ځان اخیستې نه ده لا
کړیکه مې له درد و له خفګان اخیستې نه ده لا

ما خپل ارمانونه په زړګي کې زندۍ کړي دي
ساه رانــه تر اوسه یو ارمان اخیستې نه ده لا

هغه چې حالاتو راته یو ځل تار تار کړی دی
بیا تنۍ زما هـغـه ګـرېوان اخیستې نه ده لا

ما نـه یې له شونډو خنداګانې شوکولې دي
اوښکه مې له سترګو نه جانان اخیستې نه ده لا

لاړلـه **دانشه**! د ژونـد ډېره برخه تېره شوه
ګټه ترینـه تــا د یـو غیران اخیستې نه ده لا

۱۳۹۸/۱۱/۵

چې مینه نه کړو، محبت نه کوو څـه بـه کوو ؟
لـه دې حــالاتو بغـاوت نـه کــوو څــه به کوو ؟

له لاس یې نه شو رانیــولی، د پښتــو وطن دی
ښکلو ته سترګو کې چې ست نه کوو څه به کوو ؟

موږ بـه تر څو کینه پالــو، د خپلو زړونو په کور
چې نفرتونو نه نفرت نـه کـــوو څه بـه کـــوو ؟

تمه د ګل لـرو، نـــو ګـــل تـــه رسېـــدو لپاره
چې د اغزیو نزدېکت نه کوو څه بـــه کـــوو ؟

بـلا غمـونه دې پر زړه شول مېلمانه **دانـشه**!
اوس یې چې څه ناڅـه عزت نه کوو څه به کوو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه ګوزاره درسره ګرانــه ډېــر دې ستړی کړمه
يقين پر خدای وکه جانانه ډېــر دې ستــړی کړمه

کله دې سره راته تار تار کړي، کله سپين خېرې کړي
نور دې ګنډی نه شم ګرېوانه ډېر دې ستړی کړمه

وختــه! پــه دومـره کړکېـــچونو کې دې ونغاړلم
چې ځان لټوم ورک يم له ځانه ډېر دې ستړی کړمه

پــروردګاره! د رحــمـت بــاران دې وه وروه
د سرو سکروټو له بارانــه ډېــر دې ستــړی کــړمه

نېټه پــوره شوه تا سينــې پــورې ونــه نيــولم
خفه اټک يمـه افغـانــــه! ډېــر دې ستــړی کړمه

مـا **دانــش** ډېــره هڅه وکړه خو تــه قتل شولې
پوره مې نه کړلې ارمانــه ډېــر دې ستــړی کړمه

۱/۲/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

خير دی که ته ګـل او زه اغزيو کې حساب شمه
دومـره خو به وشي چې ژونديو کې حساب شمه

راشه يــوه تنهـۍ مې په ګرېوان کې ده دا هم واخله
پرېږده له دې وروستـــه لېونيـو کې حساب شمه

چا چې يم وژلی اوس هغه تــه لاس پـه نام يمـه
نه به د پګړۍ شـم، نــه پګـړيـو کې حساب شمـه

نــه مې مينــه راوړه نــه پيغـام د ازادۍ لــرم
زه سپرلی به څنګه په سپرليـو کې حساب شمه؟

خاورو کې پرتې دي خو چې خاورو خاورې نه کړلې
زه **دانش** دې هغـو ککړيو کې حساب شمــه

۹/۱/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

نه رپ وهي، نه خوري زما سترګې دي
تا ته چې درګوري زما سترګې دي

نه پوهېږم دا پوښتنه حل نه شوه
ولې ستا په لوري زما سترګې دي؟
هېڅ مې نظر ستا له مخه نه اوړي
ستا د قامت سيوري زما سترګې دي
ته لکه سپوږمۍ د کهکشان غېږ کې
ستا چاپېره ستوري زما سترګې دي
ستا سترګو ته کله څير کتلى شي
وه ګرانه کمزورې زما سترګې دي
چا مې غزل ولوسته او ويې ويل
ستا د غزل توري زما سترګې دي

زه **دانش** به چا ته ګرېوان څيرې کړم
اوښکې چې ترې اوري زما سترګې دي

شهرت دې په ښايست کې دلته ښه وتلى دى
د چا درپسې سترګې د چا زړه وتلى دى

اى يو نظر خو وګوره والله ستا د نظر دى
دا غشى چې زما له زړه تېره وتلى دى

چې ستا حسن يې وليدو واعظ زموږ د کلي
موده وشوه له لمونځ او اوداسه وتلى دى

ناصح دلته له چانه د ګودر پوښتنه وکړه
زاهد هم ورپسې په لمر خاته وتلى دى

له کار خو هر سړى وځي د مينې له سببه
دانش په کې بېخي له ژوندانه وتلى دى

٥/٢/١٣٨١ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مې زړه هر څومره سترې شي مــور مړې
بيــا هم ستــا غمونــه وړلی شي مــوړ مړې

پــه ټپـي وجود مـــې نـــوی زخـــم مه ږده
خير دی زوړ پرهر زغملـی شي مــور مړې

مرګی حق دی هر ځای يو نيم انسان ومري
خو زمـوږه تمـــام کلی شي مـــور مـــړې

غم دا نه دی چې يو کس درنــه مرګ وخـــوري
غم خو دا دی چې مور مړی شي مـــور مړې

پـــه دې خـــاوره غيـــر تر ډېره پاتې نه دی
بس دا يو نيـــم پکې پړی شي مـــور مـــړې

دلتـــــه نشتـــه د ژونـــديـــو قـــدر نـشته
هر چې ومري نو ښاغلی شي مـور مـــړې

دانـش تـــا ته کوم سوغـات دروړلی نشي
خـو زړه ستا پښو ته شيندلی شي مور مړې

۰۹/۰۳/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـا پـه کار وې د اشنا سترګې
واوختې مـاتــه د دونیـا سترګې

پـر زړه مې ځـای د زخم پـاتې نه شو
نښـــــه رسا ولـي دا ستـا ستـرګې

چـې بې له تا بل تـه غـرېـږي یـاره
خدای دې ړندې کړي دا زمـا سترګې

ما نـــه دې عقـل نـــادرکــــه کړلو
تــا چې را واړولـې بیـا ستــرګې

ډېر به زما غونـدې ایـره کړي
څو چې وي تـا پـورې همدا سترګې

دانش چې لیکي سترګې سترګې غزل
پــر زړه یې ګـرځي خامــخا سترګې
۱۳۷۸/۹/۱۸

خاصیت د ګل لرې، بهـار پورې تړلی یې ته
لکه سحر نسیم، سهار پـورې تړلی یې ته

د جانـان یـاده له لمر څرک سره پر زړه دېره شې
بیـا تر ماښامــه مې روزګار پورې تړلی یې ته

وخت به زموږ د تړون کومه غوټــه ژر پرانېزي
ما خـو د زړه په هر یو تـار پورې تړلی یې ته

د یار د لاس نښې دسماله! یار راځي او کنه ؟
زمـا خو شنــاختې د مزار پورې تړلی یې ته

دانشه! بس که نورې لارې د ګودر مه څاره
چا بــه د کلي دنګ چینار پورې تړلی یې ته

نیولی درته ما دی یـــاره خپله خپـــله زړه
په غشو د بڼـــو بانـــدې مې ولـــه ولـــه زړه

لـــه ښکـــلو نه ما ډېر په هنر وساتـــه زړګی
خو ستـــا سترګو مې واړوه پـــه بلـــه بلـــه زړه

له هـــر څه به شي صبر خو یـــوه خبره واوره
له تـــا د صبـــرېـــدلو نه دی ګـــله ګـــله زړه

پښتـــون شه په پښتو راسره ټینګه وعده وکړه
په اور باندې سېـــزې مې یاره څله څلـــه زړه

شراب مې څښلي نه دي زه **دانش** شرابي نه یم
خو ستا شونـــډو تـــه کېـــږي زما کله کله زړه

۱/۱/۱۳۸۰ جلال اباد ننګرهار

ستا سترګې چې شي پناه له سترګو مې
ورکـه شي اشنـــا رڼـا له ستـــرګو مې

زه کـه یې هـرڅـو لـه زړګي وبـاسم
نـه وځـي دا ستـــا ښکلاله سترګو مې
ستا سترګې مې شولې سترګو سترګو ته
ځکـه اوښکې تـلې اشنا له سترګو مې
خیر که مې له ستـرګو اوښکې پرېوتې
خدای دې نه کړي تا خطا له سترګو مې
زړه راتـه د عشـق پـه جـرم مـه نیـسه
شـوې یـاره دا ګـناه لـه سـترګـو مې

نېغ راته **دانشه**! ځکـــه نـه ګـوري
یـار ډېـره کـوي حیـا له سترګـو مې

۱۳۷۹/۱۱/۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د کــــلي يــا د ښــار دي
د دې خـــاورې خلک خــوار دي

دلتـــه تور کارغــان الــوُت کړي
ګــډ د زاڼـــو پـــه کتـــار دي

څوک له لوږې نه تيندک خوري
څوک ټالــۍ وهـــي خـمار دي

دا مـــتل غـلت ثــابت شـــو
شـــپه تيـاره مــــڼې په شمار دي

دانــش لاس پــه زړګي کـېښود
ستـــا بـــاڼـــــه ولاړ کتـــار دي

مـا زړه درتــه درکړی، زړه په زړه کې راته را
احساس د محـبت دې پــه کاتــه کې راته را

دانــش شبګير وهلی يم ، که سترګه مې لږ ورشي
د سر لپاره ځـــای پــه زنـګـانه کې راتـــه را

تر ډېــره درتــه ناست وومــه، تــر ډېره ته رانغلې
وعده شــوه درنه ګوندې خپله هېــره ته رانغلې

سهــار ؤ، مــازيـګر شو، لمر د غرونو شاته پرېوت
مــاښــام کــه رانــه تــور څــادر چاپېره ته رانغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانـــان مې مخامخ نـــاست ؤ، رڼا ته د ډيوې
زه هم ورسـره کېنـــاستـمه، خواتـه د ډيوې

ستا سترګو کې دلبره، بېګـاه ډېر ؤ رنګ و نور
رڼـــا يې کړلـــه تتـــه ښکــاره ماتـــه د ډيوې

حيران ؤ ، مونږه دواړه تېره شپه چې تـــه رانـغلې
ډيـــوه زمـا ژړا تــــه، زه ژړا تــــه د ډيـــوې

دا خـلک پر قبـرونـو شمـعـې ولې بـلـوي؟
ملګرو! خير رسيــږي هلــته چاتـه د ډيوې

دانـشه! ما به زړه هغې بـه ځان راسره وخوړ
ايرې بـــه مې راټــولې کړې سبا ته د ډيــوې

۱۳۹۰/۷/۲۳

بانـــه دې ښکتـه ګوري، پـــه ښـــو کې حيا راغله
لېمو دې اوښکې ډنډ کړې، په لېمو کې حيا راغله
اه! څومـره ساده ګي ده ياره ستا حُسن و جمال کې
دانـش تـــه هم ستا سترګو تـه کتو کې حيا راغله

تـر ډېره وخته مې ستا توره په سينه پـاتې وه
تـــا خـــو وژلی وم، زمـا اب و دانـه پـاتې وه
زه د ملا په اذان پاځېـدمه خدای مې يـاد کړ
هـغـه د لمر تر راخـتو پورې ويـده پــاتې وه

که تـــه اور شې که لمبـه درغـــاړې وځم
زه وېـرېـــږم نه، راځـــه درغـاړې وځم

تا تـــه نـــه درځـي هېڅ چل د پخلاینې
هـــر ځـل زه لـه تا سره درغـــاړې وځم

زما سترګو کې دې خپل تصـویـر لیدی شې
بختـورې! ایـیـــنه درغــــــاړې وځم

زنده ګی، نـه مې زړه تـور دی مـرګه راشه
نن پـــه خپلـــه اراده درغـــاړې وځـــم

ساقي! تـــا نـــه چـــا لـپاره غـــاړه اخلم
پیمـانـــه پــه پیمانـــه درغـــاړې وځـــم

دانش چـا سره دردونـه خپل شریک کړم
بـــله نـــه لـــرم چـــاره درغـــاړي وځم
۱۳۹۰/۵/۲۴

ماشومانو!!!

ای کوچنیـو ماشـومـــانو،ګـلالیـو ماشومانـو!
شور پـــه هـــره لاره جوړ کړئ، د شپېلیو ماشومانـــو!
خـــړو خاورو کې لوغړېږئ، لېونیـــو ماشومانـــو!
واخـلـئ ښه خونـدونـــه واخلئ له مستیو ماشومانو!

هـر څه ځان لپاره غواړئ په فـریـــاد او واویـلا شئ
مـــرور شئ پـــه ژړا شئ، شېبه وروسته بیا پـخـلا شئ

څومـره ښکلې زنـده ګي ده د شاهانو بادشاهـي ده
نـه د چـا درسـره کـار شتـه نه مو چا سره سیالي ده
نیا مـو اخلي بـلاګانې مور مـو هم درنـه راضـي ده
ستاسو هرې یوې نخرې ته دونیا ټوله سلامي ده

پام چې داسې سوال ونه کړئ، خدایه! ژر موږه لویان کړې
لکه څنګ چې مو مشران دي، موږه هم د دوی په شان کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسې نه چې بیا لویان شئ او په خپل سوال پښېمان شئ
نه به خپله د خپل ځان شئ نه د دې فاني جهان شئ
په صورت به انسانان یئ، په خصلت لکه ماران شئ
بیا به بېرته کوچني نه شئ، په یو دوه کې به حیران شئ

ماشومان ماشومان ښه یئ، ماشومتوب کې بادشاهي ده
لوی چې نه شئ، هوښیار نه شئ، لېونتوب کې پادشاهي ده

یو وخت زه هم یو ماشوم وم، کور و کلي ته معلوم وم
لکه اوس چې یمه داسې نه حریص ومه نه شوم وم
زړه مې نه و لکه کانړی، په خصلت لکه د موم وم
خوږ تر شاتو وم هر چا ته، زهر نه وم نه زقوم وم

له همزولو سره ما به جوړ کورونه کړل د خاورو
شېبه وروسته به مو بیا ړنګ محلونه کړل د خاورو

د خپل کلي په کوڅو کې لوبېدو به په باغکو
یا به نجونو سره ګډ شو په خوښیو د نانځکو
ځغلېدو به شور به جوړ و، پښې یبلې په ترپکو
کله کله مو کوله «اکو بکو سرسیندکو»

پټ پټونی مې یادېږي، اه څه ښکلې ورځې شپې وې
د دېوانو او پیریانو کیسې هم ډېرې خوږې وې

زما ځانته یو جهان ؤ، ډېر ښایسته هغه زمان ؤ
هېڅ مې غم اندېښنه نه وه، نه مې زړه کې څه خفګان ؤ
بادشاهي وه شهزاده وم، زما راج زما دوران ؤ
زړه مې داسې زخمي نه ؤ نه مې تار تار دا ګرېوان ؤ

دا چې ستونی مې راډک شو ماشومتوب مې راپه زړه شو
ها د خړو خاورو لوبې، لېونتوب مې راپه زړه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې کله را زلمی شوم، ماشومتوب لاړه سړی شوم
خپلې سترګې مې کړې خلاصې په شناخت د ځان او خدای شوم
چې د چا د زړه ټکور وم، هغو سترګو ته اغزی شوم
زه ماشوم لېونی نـه وم، سړیتـوب کې لېـونی شـوم

دونـیا ډکـه وه لـه غمـه، زما پـام ورتـه هېڅ نه ؤ
هر ساعت د غـم اغاز و، خو انجـام ورتـه هېڅ نه ؤ

خدای شته ډېر زيات پښېمان يم، کوچينوالي په ارمان يم
د غم پېټـي ډېـر درانه دي، ستړی ستړی يم ستومان يم
په کوم لـور زمـا سفر دی، دا پـه کومه لار روان يم؟
نه خو خپله د خپل ځان شوم نه په برخه د جانان يم

کاش چې بېرتـه بـيا ماشـوم شم لـه جهانـه نا خبره
لـه خپـل ځانـه ناخبـره لــه جانــانـه نــاخبره

اوس په برخه اندېښنې دي، د اميد ډېـوې مې مړې دي
هر سړی رانــه خفـه دی، د هـر چا رانــه ګيلې دي
چا ته زه يم ملامتـه، د چـا سـترګې ماتـه مـړې دي
د دانـش دا زنـده ګي ده، دا د ستړي ژونـد کيسې دي

لويـه خدايه! ماشومتوب را، بېـرته هغه لېونتـوب را
چې ويده پـه الاهو شـــم،خــوږې مـور په غېږ کې خوب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار

یو ماشوم خپلې مور ته داسې ویل:
((د کلي خلک راته بې پلاره وایي))

مور یې په خپله غېږ کې ونغاړلو.
- زویه! رښتیا ده ستا خو پلار نشته.
- مورې! نو پلار مې څه شو؟
- پلار خو دې خدای واخیسته.

ماشوم رڼې رڼې د مور سترګو ته
یوه شیبه په چُوپه خوله وکتل
بیا یې په کراره وویل
((بېرته یې نه را کوي؟؟؟))

رپیږي زړه مې، ستا د جدایۍ لـه زوره نه دی
تـر اوسه لا د دارنګه یـارۍ لـه زوره نه دی

پیـزوان لـه زوره نه دی، د نتکۍ له زوره نه دی
ځنګیـږي پـرې خو زلفو د ټالۍ له زوره نه دی

جانـانـه! چې پـه ټوکه کې ترې هم مرور نه شې
ماشوم زړه مې د دا ډول شوخۍ له زوره نه دی

زاهد به توبه کړې وي، خـو دې کې هم شک نشته
اخر به ترېنه ماته شي، خـولګۍ لـه زوره نه دی

له چا مې سترګه نه سوځي، په هر سړي ډاډه ځم
میـرات زړه مې د دې یوې نجلۍ له زوره نه دی

تا ډک جامـونه ورکړه، ساقـي ستا دې کور ودان وي
دانش ګـوره د دومره بېخـودۍ له زوره نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـلی دې اور واخلي،کـوڅې لمبـه لمبـه شه
بغـیر له تـا مې د ژونـد، شیـبې لمبـه لمبـه شه

چې سترګو سترګو ته مې پکې ستا سترګې نه شي
زمـا د ژونـد جانـانـه لمحې لمبه لمبـه شه

پـام کوه مړه چې نــه شې، راسره سمـه ژاړه
زه درتــه ناست یمـه لا، ډېـوې لمبه لمبـه شه

د یـار د شونـډو نـشه، چې په کې نه وي پرته
ستا د شــرابـو ساقي! پیـالې لمبـه لمبـه شه

دانـش خو ستـا نـازونـه پر ځـان منلي اشنا
د دغـه نـورو ښکلـو نخـرې لمبـه لمبــه شه

زه دې سترې کړم ستـومانه خدای دې مړ که
چې زما نه شوې جانانه! خدای دې مړه که

چې زمــا مخکې دې بــل لــه لاسه نیسي
دا خبـره بــه شي ګرانـه خدای دې مړ که

اوس مې وس نـشته اشنــا خو ورځ د حشر
تا بــه نــیسم له ګـرېوانه خدای دې مړ که

د ښکـلا بیــړۍ دې ډوبـه پــه دریـاب شه
زړه دې وچوه له خفګانه خدای دې مــړ که

ای نـاتــرسه! هیڅ دې تـرس پـه ما رانغی
بې وفا مغرور پـه ځانــه! خدای دې مړ که

ما **دانش** کــه درتــه ډېرې ښېرې وکړې
خو پـرې نــه یم پښېمانه خدای دې مړ که
۱۳۸۳/۱۲/۲۰

ستا په محبت مې ایمان ډېر ښه دی
هر غم ته نیولی مې ځان ډېر ښه دی

ستا وعدې منمه چې رښتیني دي
بد نه دی په تا مې ګومان ډېر ښه دی

ورکه دې شي دا دونیا دې ورکه شي
ځار شم ترېنه هغه جهان ډېر ښه دی

ستا له غمه څاځي چې له سترګو مې
دا د رڼو اوښکو باران ډېر ښه دی

زه د وخت خپېړو سوځولی یم
ما سره قسم دی جانان ډېر ښه دی

پام کوه **دانشه**! ویې نه ګنډې
ډېر ښه دی شکېدلی ګرېوان ډېر ښه دی
۱۳۸۳/۱۲/۷

زه خو نور څه نه لرم دوعا به درته ولېږم
اوښکې به در ولېږم، ژړا به درته ولېږم

ښکته له بڼو څخه د سوال په لپو پرېوتې
تړمې تړمې اوښکې مې همدا به درته ولېږم

نور که مې هېڅ هم په دې ړنګ کلي کې ونه موندل
مینه به درولېږم حیا به درته ولېږم

ټول بدن مې مه سېځه د شونډو په اورونو دې
شته راسره زړه لرمه دا به درته ولېږم

کله چې راځې نو زما قبر ته جنډه راوړه
ګرانې! د **دانش** دا تمنا به درته ولېږم

تـــا پسې بیـــا وران دی، زړګی زما
څـومـــره پرېـــشان دی، زړګی زما

نښې د سپـــرلي پـــه کې لیدی نشم
ټول عمر خزان دی، زړګی ز مـــا

نـشته سیـم و زر ورانو جونګړو کې
ستا په مینه خـــان دی، زړګی زمـــا

هر چا ته یې ځان منګول کې ورکړلو
ځکــه خـو نـادان دی، زړګی زمـا

خپل د کور درشل د اټک پل ګـڼي
ضـد کـوي افـغان دی، زړګی زمـا

۱۳۷۸/۱۱/۲۵

اختره !

تر جانانه تللی نه یمه اختره
لا تر اوسه زه او زړه یمه اختره

تیر کال هم وومه یواځې که ستا یاد شي ؟
سږ هم بې ځالې مرغه یمه اختره

بیا دې یو بلا یادونه را په زړه کړل
بیا اوبه اوبه اوبه یمه اختره

کوچنی اختر   ۱۳۹۰ کال

څه له پخوا نه تا شيندلي څه دستي شيندلي
پر هره لاره دي د ژوند راته اغزي شيندلي

دلته دې غرونو ته موږ تل د وينو رنګ ورکړی
کله نا کله که ګلونه پسرلي شيندلي

ستا پر ښکلا به د بدرنګو نظر نه پرېوځي
پر هر قدم مې درته ياره سپېلني شيندلي

ښکاري چې بيا کوم يو وحشي پر کلي بريد کړی دی
چېرته ريښې ريښې څادر چېرته بنګړي شيندلي

اوس خو موږ دلته خپل سرونه هم قلم قلم کړل
که مو پخوا په کې کېږۍ د پرنګي شيندلي

ناترسه ياره قدمونه لږ په پام اخله
دانش ټوټې درته پر لاره د زړګي شيندلي
۱۳۸۴/۱۰/۸

زه د هر ملګري د هر يار زړه پسې ګرځمه
ستوری يم د ژوند د دې مدار زړه پسې ګرځمه

خوږه ياره! ما دې له کاروان سره ملګری کړه
زه هم ستا په څېر انګار انګار زړه پسې ګرځمه

تاسو به ملګرو له سپرلي نه د ګل تمه کړئ
زه د ګل د شونډو د پرهار زړه پسې ګرځمه

شتون زما د شته وجود په شتون کې د ملګرو دی
زړونه بلا ډېر شته خو د کار زړه پسې ګرځمه

صبر شه جانانه! زما توري تا اوس نه يادئ
دې ورځو کې زه د خپل اختيار[1] زړه پسې ګرځمه

۱: هجرت الله اختيار زما ليکوال او شاعر ملګری دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه غوټۍ چې شي مُوسکۍ سپرلي ته غاړه و رکړي
داسې مې ستا هره خندا زړګي تـه غاړه ورکړي

د ګل پـه ښاخ کې د ګل پـاڼـو ښکلولو په نیت
کله نـا کله بـوراګان اغـزي تـه غـاړه ورکړي

دې زمانه کې معشوقې ټولې د ګل خویندې دي
چې صنوبر پـرېږدي او تور زنګي ته غاړه ورکړي

جانـانـه! چېـرتـه او تـر کـومـه به یې وساتو ترې
زموږ دا خوږ ژوند به اخر مرګي ته غـاړه ورکړي

د **دانـش** سترګو کې څپه بیا د مستۍ خوره ده
لکه ناڅاپـه چې دلبـر سړي تـه غـاړه ورکړي

۹/۱۰/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

ښخ شوی پـر سینه مې خنجر ستا له لاسه دی
هر داغ زما پـر زړه، هـر پر هر ستا له لاسه دی

په دې ګناه خو ګرانه زه بـل څوک نشم نیولی
پر مـا دا نـړېدلی کمر ستـا لـه لاسـه دی

چې زه پـرې نازېدم ما له نړۍ سره سیالي کړه
مات شوی مـې اوس هغه وزر ستا له لاسه دی

ګیله زما لـه تـا ده، نـه له غیـر و لـه غمازه
پېښ شوی راته هر ځل خطر ستا لـه لاسه دی

دانـش چې په دې ټول کلي کې تاته ګوته نیسي
ګرېوان یې څیـرې شوی اکثر ستا له لاسه دی

۱۰/۲/۱۳۸۵ ننګرهار پوهنتون

ستا خو انځور زما په سترګو کې دی
لکه یو نور زما په سترګو کې دی

یو څه ستا حسن پسخونې کوي
یو څه قصور زما په سترګو کې دی

ګرانې! ستا مخ ته مې نن ډېر کتلي
ځکه سرور زما په سترګو کې دی

جانانه! تا نه شکایت تر اوسه
لکه رنځور زما په سترګو کې دی

زړه مې زخمي دی، دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

دانشه! هر ښکلی د دغه کلي
شته دی، ضرور زما په سترګو کې دی

۵/۷/۱۳۸۵ ننګرهار پوهنتون

له ماښامه تر سهاره خلک تښتي
هم له کلي هم له ښاره خلک تښتي

خدایه! بیا مې څه افت په وطن راغی
بیا له کوم یوه ښاماره خلک تښتي

چا ترې ټولې ځانګې پرې کړې لغړ ښکاري
د بر کلي له چیناره خلک تښتي

زړونه مات دي مستي نشته په زلمو کې
له ټیو د یکه زاره خلک تښتي

په سرو سترګو له اټکه اوړي ژاړي
له کابل او ننګرهاره خلک تښتي

ستا **دانش** یوازې ستا کوڅو ته ناست دی
ای زما د مینې یاره خلک تښتي

۱۳۸۰/۶/۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جنګه سترې یو پــه جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تـــورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

زمـوږ د هر یـو جنګ انجام دی د بل نوی اغاز
بس دی د سرو وینو پـه رنګ کې ګوزاره نه کېږي

د نفـاق اور مــو تـر کـاله او تـر بستـره راغـــی
ښځې خاوند پـه یو پالنګ کې ګوزاره نه کېږي

مـوږ عادت شوي یـو ټـــوپکو او کوتکـــو سره
اوس مو سُرود او په اهنګ کې ګوزاره نه کېږي

ناست دی لـه تـا سره خو لار د رقیبـــانو څاري
دانــشه! پاڅه د یار څنګ کې ګوزاره نه کېږي

مــا ستا د یـــادونو د کاروان لاره نیـــولې ده
اوښکو مې له سترګو د ګرېوان لاره نیولې ده

څنګه به اټک ته د زخمي زړګي حال نه وایم
چا مې په تورخم کې د جانـان لاره نیولې ده

لرې کړه جامونه ساقي زهر دي شي نه یې څښم
مــا پـــه محبت کې د ایمان لاره نیولې ده

خدایه! تـه مې ښکلې ګل اندامه ترېنه وساتې
چېرته ورته بیا دیـو تُـرابـان لاره نیـولې ده

ډېره مې ژړا وکړه خو چا جانان خبر نه کړ
اوس نو ما **دانش** د یه قربان لاره نیولې ده

۱۳۸۰/۶/۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه څوک ده؟

ښځه چې مور وي، نو ښکاره ده چې جنت ده ښځه
ښځه چې لور شي، نو وريږي دې رحمت ده ښځه

ښځه چې خور وي، نو نعمت دی ورور بې خوره مه شه
ښځه رونق د زنده ګۍ ده، او زينت ده ښځه

ښځه ملاله ده، نازو ده، ناهيده ده د وخت
ښځه ډګر د حماسو ده او عظمت ده ښځه

د ژوند پايښت، د ژوند بقا، د انسانيت فلسفه
په دې نړۍ کې ستره بېلګه د فطرت ده ښځه

ښځه هستي، ښځه ښکلا ده، د تهذيب ښه ده
دانشه! ټوله مينه مينه ده الفت ده ښځه

۱۹/۱۲/۱۳۸۸ د ښځو نړيوالې ورځې په وياړ

د خپل وجود قدو قامت سره روان نه شومه
زه د حالاتو نزاکت سره روان نه شومه

دا چې تيندک خورمه پر لار او تاته نه رسېږم
ستا په طرف استقامت سره روان نه شومه

يو څه رقيبان ډير بد دي، يو څه راسره ښه دي
د بعضو خو نه بدې شم او نه راسره ښه دي

دوستان هم کله، کله کولوي راپسې کاڼي
چې کله مخامخ شي، نو خواږه راسره ښه دي

بې ستا له درد و غمه به مې زړه ګوره پړک وچوي
غمونه دې پر زړه باندې پراته راسره ښه دي

د شکر ښاپیرۍ

کله خفه شي رانه لاړه شي د شعر ښاپېرۍ
کله ناڅاپه راتر غاړه شي د شعر ښاپېرۍ

کله یوه هم نه وي کله کله غبرګې راشي
مینه احساس او ښکلا واړه شي د شعر ښاپېرۍ

کله حالات شي راته توري کله عشق د جانان
دانشه! کله کله دواړه شي د شعر ښاپېرۍ

هغه زما به چې پرې مینه راتله
هغه انسان له کلي کډه وکړه
اوس به په چا سترګې خوږې شي زما
لاړه جانان له کلي کډهٔ وکړه

خدایه! اوس ستا په دغه لوی جهان کې
ما ته دا ځان ولې یوازې ښکاري؟
پر هره پاڼه مې د زړه د کتاب
نوم د جانان ولې یوازې ښکاري؟

ولې دا نور ښکلي يې نه خوښېږي
ولې مې زړه تصویر د چا نه ساتي
څوک چې يې خوښ دی هغه بیا نه راځي
نو دا به څهٔ تصویر د چا نه ساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې له سترګو نه مې اوښکې څاڅي؟
ولې دا زړه رانه جانان غواړي؟
چې زه يې په نيمه لاره پرېښودمه
دا رانه بيا هغه انسان غواړي

له جانان هېر يمه پوهېږم په دې
جانان عادت د هېرولو درلود
زه يې والله که پر زړه وګرځمه
يو يې صفت د هېرولو درلود

خو چې زما له زړه به څنګه وځي؟
دا سوال له ما سره حل شوی نه دی
نه ترېنه هېر دی نه به هېر شي جانان
دانش هغه دی بدل شوی نه دی

ګرانې چې يو د بل ليدو ته له مرګې پاتې شو
ساه به ساتو، ساه خو به اخلو چې ژوندي پاتې شو

که رښتيا مينه لېونتوب وي، مينان لېوني
زړه خو مې غواړي چې همداسې لېوني پاتې شو

هجره! که ستا ترخې شېبې مو ترې مرګې ورسئ
نور به دې خومره پوره وړي او باقي پاتې شو

اورونه وشينده، لمبې دې له رخسار پورته کړه
موږ پتنګان يوو، موږ عادت يوو، که ستي پاتې شو

په صبر ونه شوه، **دانشه**! پيمانو ته لاس کړه
دا ځل به هم ګوره سخا نه د ساقي پاتې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله مې زړه کله باڼه کله لېمه شي ښکلي
کله دا وایم له یوې مخې دې مره شي ښکلي

کله خواږه لکه شربت شي مینه مینه شي ټول
کله سرې حلالوي چاړه چاړه شي ښکلي

خوې د هندوانو دی په کې خو زه حیران یمه چې
دا کله کله نو بیا څنګه پُښتانه شي ښکلي

موږ جل وهلي به لا نور له تندې مړه شو پسې
که د وښو غوندې په هر ځای کې راشنه شي ښکلي

زړګی درزېږي ټول بدن ورته میږي میږي شي
دانشه! چا سره چې کله خوله په خوله شي ښکلي

۱۳۸۰/۶/۱۸

زماني سترې نه شوې، سترې دې کړم
په ویر اخته په غم لړلی، دې کړم

وخته! ما چاته غاړه کېښوده
خو تاته پاتې راغلم غلی دې کړم

نور مې ازمېښت د حوصلې مه اخله
مانه دې یار واخیست نیمګړی دې کړم

څومره چې تا په اور کې وسېزلم
هغومره لاپسې پیاوړی دې کړم

په ژوند زما درسره قدر نه ؤ
دانش چې مړ شوم نو ښاغلی دې کړم

۱۳۸۴/۷/۲۲ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبـو یمـه اخیستی، خــو څوک لاس نــه راکوي
نـاڅوانـــه ده دونیـــا، د ژونـد احساس نـــه راکوي

ستا مینه تـــاوه وي رانـــه هـر ځل د غـــم څـــادر
جانـــانـــه! د خوښۍ راتـــه لبـــاس نـــه راکوي

عجیبـــه ده، په عشق کې شوم له عقل و فکره خلاص
سنَد راتـــه بـــیا هم څوک د افـــلاس نـــه راکوي

زه خـــپلـــه سپېڅلتیـــا د محبت تـــر پایـــه ساتم
شیطان لعین دې ډېر پـــه کې وسواس نـــه راکوي

احساس د محبت دې خدای تر مرګه ما **دانش** ته
بې ستا نـــه پـــه احـــد من الـــناس نـــه راکوي

د زړه خبـــرې

بېګاه مې ستا تصویر ته یو بلا خبرې وکړې
ګیله، ګیله ووم ورتـــه
زړګی مې ښه را سپک کړ
تصـــویـــر دې غلی ؤ
غـــوږ ،غـــوږ ؤ راتـــه
نه یې خبره راسره کـــړه غبرګـــه
او نه یې ستا په شان ، ناندرۍ راسره ووهلې
ستا نه مې ستا تصویر ډېر زیات خوښ شو
غواړم چې بیا ورته د زړه خبرې ټولې وکړم!!!!!

۱۳۹۰/۱۰/۱۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګولۍ ګولۍ ستـــرګې دې زړه وژني د زړه قاتله!
چې انسان وژنې نـــو انسان به درتـــه څوک ووايي؟

زړې مـازيګر دې يـاره بس دی ښېرې مه کړه ورته
که **دانش** مړ شي نو جانان به درته څوک ووايي؟

چې زه وايمه ميــن يم پـــه تـا، دی ورته حيران شي
مسکی د ښــو لاندې شي، سـړی ورتـــه حيران شي

نـــه هو راتـــه کوي، نـــه يې پـــه نه باندې پوهېږم
نو ځکه دا زمـا مـــاشوم زړګی ورتـــه حيـــران شي

دا بـــې انـــتهـــا مينــــه او دا ډيــرې فاصلــې
دانش هم خپله هرځلې په خدای ورته حيران شي

تا بـــه لـه هر توپـانــــي بـاد ساتـــم
جانـــانه! ډېـــر بـــه دې پــه داد ساتم

ګـرانې! زه ستـا هـــره يـــوه خبـــره
زړه کې پــه نوم بانـــدې د يـــاد ساتم

ماتـــه همـــداسې راکـــوه دردونـــــه
د زړګي کـــور بـــه پـــرې ابـــاد ساتـــم

درد به لر م خو څوک مې آه نه اوري
پـــه زړه او ستـــوني کـــه فرياد ساتم

دانـشه! زه دې روغ لـــه درده نه شم
خـــو نـــازولی يـــار بـــه ښـــاد ساتم

۱۸/۱۲/۱۳۹۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا تصور مې ځوروي تـه مې له خياله نه ځې
زما د ژوند د لېونۍ نغمې لـه تالـه نـه ځې

ماضي خوړه وه، ژونـده تا ترې منډه واخيستله
حال چې په غم لړلې شپې دي؛ نو له حاله نه ځې

تا خو به ويل چې مونږ يو دواړه لکه نوک او وری
جانانه! نـه شې پښېمـانـه اوس به شا له نه ځې

نظره! دا خو د جانان له مخه نه شو طواف
چې د تندي له خال د زنې تر شين خاله نه ځې

په ميخانه کې خلک غم غلطوي دانشه!
تـه لـه سببه د ګناه او لـه وبالـه نـه ځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانش او د ډيوې رڼا

ځوان رياليست، غزلبول شاعر او ليکوال محمد نادر دانش ناصري د بهرام خان ناصري ځوی، د دلاور خان ناصري لمسی په ۱۳۶۳ ل کال د ننګرهار ولايت کوز کنړ ولسوالۍ ملکزيي کلي په يوه ديندراه او پښتنه کورنۍ کې سترګې غړولي دي. دانش لومړنۍ زده کړې په کابل او منځنۍ زده کړې د ننګرهار ولايت په عبدالوکيل منځني ښوونځي، چې اوسمهال عبدالوکيل لېسه ده، کې بشپړې کړي، پر ۱۳۷۸ ل کال له شهيد محمد عارف عالي ليسې څخه فارغ او پر ۱۳۸۲ ل کال يې د کانکور ازموينې له لارې د ننګرهار پوهنتون د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي ته لاره موندله.

له څلور کلونو پرله پسې زده کړو وروسته په ۱۳۸۶ ل کال له دغه پوهنځي څخه فارغ او له هماغه مهاله يې د خپلو خلکو او هېواد خدمت ته ملا بډ وهلي دي. دانش اوس مهال په يوه حقوقي غير دولتي خيريه اداره کې د حقوقي مرستيال په توګه دنده پرمخ وړي.

نادر دانش زما د کوچينوالي د خواږه عمر ملګری دی، له ډېر پخوا د ملګرتيا په تار تړلي يو او د ژوند له درانده پيټې سره لالهانده مزل کوو. زه او دانش د نورې ملګرتيا تر څنګ ټولګيوال هم پاتې شوي يو، د ښوونځي منځنۍ او لېسې دورې مو سره يو ځای بشپړې کړي دي. د دانش د ستړي ژوند کيسه کيسه راته رايادة ده، ما د دانش د ژوند سړې تودې ليدلي، زه د هغې له خندا سره بلد يم، ډير ځلې مې د

نور د پښتۍ په دریم مخ کې.....

دانش د اوښکو بدرګه هم په خپلو اوښکو کړېده. ((د ډيوې رڼا ته)) دا نوم ماته رښتيا هم هغه وخت را يادوي، چې زه او دی به د ډيوې رڼاته ناست و، دانش د ښوونځي سبقونه د ډيوې رڼاته زده کړل، د پوهنتون له ارزښته ډک درسونه يې د ډيوې رڼا ته ولوستل، د همدې ډيوې رڼا ته يې خواږه شعرونه وليکل او دا دی اوس د خپل شعر مينه والو ته په سندريز مجمر کې د ډيوې رڼا مخې تهږدي. ما دانش پخوا هم لوستی ؤ، اوس مې هم ولوست اوکه ژوند وي نو په راتلونکي کې به يې هم له خوږو شعري پنځونو بې برخې نه شم ، زه د خپلو خبرو لمن د خوږ دانش په يو بيت راټولوم ، دانش ته د دې معنوي بريا مبارکي وايم او تاسو ته بلنه درکوم چې د ډيوې دې رڼا ته څو شېبې تم شئ، خوند ترې واخلئ او ادبي تنده مو پرې ماته کړئ!

داسې هم نه ده چې خوښي راته ژوند نه راکوي
داسې وخت هم نشته چې اوښکه په بڼو نه لرو

په درنښت

محمد فاروق ديدار

جلال اباد ننګرهار خپله مېنه

۱۴/۱۲/۱۳۹۰

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library